

ABONAMENTUL
Pe un an . . . 28.— Cor.
Pe jumătate an 14.—
Pe 3 luni . . . 7.—
Pe o lună . . . 2.40

Pentru România și străinătate:
Pe un an . . . 40.— franci

Telefon
pentru oraș și interurban
Nr. 750.

ROMÂNUL

REDACȚIA
și **ADMINISTRAȚIA.**
Strada Zrinyi N-rul 1a.

INSERȚIUNILE
se primesc la administrație.

Mulțămite publice și Loc deschis costă șirul 20 fil.
Manucrișele nu se înapoiază.

Mediațiunea.

(Dela corespondentul nostru special.)

Viena, 26 Februarie.

Procesul româno-bulgar, proces greu de revandicare, a intrat în fața unui alt for de judecată, mult mai superior, deși cu mai restrânse puteri de judecată. Hotărârea acestei instanțe apelative a mediațiunei celor șase mari puteri va trebui să cuprindă în mod exact punctele juste ale unor negocieri ulterioare. După cum s'a hotărât, competența acestui sfat apelativ nu se va întinde în a judeca și decide cu putere decisivă și arbitrarea conflictul ivit, ci numai în a mlădia argumentările celor doi împrieinați.

Mediațiunea celor șase mari puteri ne-a fost oferită. Românii conștienți de dreptatea cauzei pe care o apărau, siguri pe încrederea necondiționată a întregii organizațiuni interne, priveau și privesc și azi sfârșitul încercărilor lor, cu încredere. Ori cât s'ar fi arătat de refractar cabinetul din Sofia, în cele din urmă el tot ar fi trebuit să cedeze. Rectificarea graniței dobrogene nu însemna pentru Români un prilej de a umili statul vecin, o ocazie de a tulbura atmosfera atât de încărcată a politicii internaționale, o manifestare de invidie și răutate. Această rectificare Români o aveau în programul lor politic extern încă de mult, din momentul în care congresul din Berlin n'a vrut să ne satisfacă dreptele noastre cereri.

Bulgarii știau acest lucru prea bine. Așadar cu ce drept se miră azi de revendicările noastre? De ce caută să ignoreze adevărul is-

toric, arătându-ne presei străine drept niște uzurpatori și tulburători primejdiși?

Era un moment în care aproape întreaga presă europeană ne acuza. Franța mai ales nu putea găsi cuvinte mai injurioase la adresa noastră. „Le Temps”, zice-se oficiosul guvernului se transformase în monitorul ambasadelor sârbo-bulgare. Cele mai fantastice idei și păreri se plasau cu o ușurință extraordinară, iar deducțiile logice ale unor astfel de premise trebuiau să stigmatizeze odată pentru totdeauna politica îndrăzneată a statului român! După Franța, Anglia, Belgia prin acea delicioasă „Independență” care ne pune în inferioritate numerică față de Bulgari ca armată, Italia chiar...

Nu voi discuta aici întrucât aceste păreri porneau dintr'un simț critic conștiincios, intru cât atitudinea aceasta ostilă era impusă de cine știe ce consecvență superioară — voi afirma însă că oricine putea să ne atace pe tema ingratitudinii și a necavalerismului — numai aceste state nu. Franța dându-ne nouă lecțiuni de morală politică! Ea care nu pornește un singur soldat pentru apărarea unității italiene până ce nu i se promisese mai dinainte posesiunea Savoiei și Nisei. Ea care preocupăse atât de cavalereste un ajutor pe care era dator să-l ofere. A, dar cine ar îndrăzni să condamne o astfel de politică... Românii însă pot fi scutiți în acțiunile lor, pot fi muștrați. Cu toate că nu făcea altceva decât încerca să-și întregască o graniță expusă tuturor vicisitudinilor.

Ar fi fost oare mai cuminte din partea noastră de a propune și noi același târg Bulgarilor pe care l'a propus Francezii Italiani-

lor? Să fi zis: Iată vă ajutam „să scăpați creștinătatea” de sub jugul turcesc; dar cu o singură condiție: să ne dați quadrilaterul și asigurarea dezvoltării naționale a Aromânilor în Macedonia. O, atunci să fi văzut pe d. conte d'Haussoville cum s'ar mai fi burzului... România preocupăse... România contra creștinilor din Balcani. Alianța turco-română...

Nu, România în tot acest conflict războinic a avut o atitudine luminată. Atâta vreme cât status-quo-ul era menținut în Balcani ea nu avea să facă un singur pas. De îndată însă ce statele aliate au transformat acest război într'o luptă de împărțiri teritoriale, nepăsarea ei înainte ar fi fost o mare greșală. Azi privim în Balcani cum popoarele se sfădesc în gura mare pentru prada ce li se cuvine; Muntenegru cerșește portul Scutari marilor puteri după ce timp de trei luni „s'au obosit” luptând pe sub zidurile lui; Albanezii cer pentru dânșii portul. Grecii și Bulgarii au ochi egali de pradă pentru Salonic. Austria caută să-și aranjeze cât mai bine interesele în sud. Prusia de asemenea. Italia și-a adus aminte de existența unui element iliric prin părțile muntoase ale Balcanului de vest...

Și Românul ce să facă? Să stea cuminte? Să se mulțamească cu un simplu certificat de bună purtare din partea Puterilor? Sau să facă ce face acum, să ceară hotărât și neîntârziat rectificarea unei granițe de importanță capitală. Marile Puteri au înțeles că cererea statului român e legitimă, că „îndărătnicia” ei nu e decât o calomnie inconștientă, că drepturile ce și le pretinde sunt sprijinite pe argumentații logice. De aceea presa

Comedile lui Aristophan.

De Corneliu Moldovanu.

La Greci, *comedia* s'a născut ca și *tragedia*, din serbările date în cinstea zeului *Bachus*. Aceste două genuri dramatice merg câtva timp împreună, dar în urmă se despart, ca să se desvolte aparte. Așa dar, *comedia* la început lua însăși forma petrecerilor de toamnă. Corul viilor, încoronat cu frunze de viță, sărbătorea pe zeul abundenței; actorul primitiv se împodobește cu o piele de oae, își pune barbă de frunzar ori cercei de ciorchine, și dansa în jurul butoaielor cu vin nou. Se întocmeau chiar cortegii de *bachanți* și *bachante*, cari alergau peste câmpuri, cântând din cimbale și talere, după ce evoluau în jurul altarului lui *Bachus* — divinitatea vinului... Aceste procesiuni de multe ori nu erau decât niște mascarade neînfrinate, de un tumult sălbatec, care ajungea până la delir și orgie... *Bachantele* se dedau la privesțiile cele mai impudice, cântecele erau triviale, gesturile scârboase, mișcările lascive și impure, mai impure decât chiar faptele ce le succedau... În timpul acestor serbări bachice, femeile făceau farmece și căutau să întrevadă viitorul, iar bărbații socoteau ca fiind vremea cea mai prielnică pentru petreceri, mai ales dacă anul era rodnic și dacă mustul curgea din belșug în butoaiile pântecoase...

Comedia, ca gen literar definit, apare mai întâi în Sicilia. Se scriu comedii ușoare de moravuri, care sunt de multe ori ținta unui atac împotriva legendelor mitologice ori a sistemelor filosofice la modă.

La Atena, *comedia* apare mai târziu, sub forma precisă a atacurilor directe și nominale: *Cratinos*, *Euripide* și *Aristophan*. Cu cel din urmă autor, *comedia* intervine chiar în luptele politice și în discuțiile osebite ale probleme sociale, literare ori dramatice. După *Aristophan*, numai doi autori merită atenție: *Philemon*, pe care îl imitează *Plant* și care a scris vre-o 150 de comedii din viața burgheză; și *Menandru*, pe care îl imitează atât *Plant* cât și *Terentiu*, autorul a vre-o sută de comedii, dintre cari opt încoronate, inspirate iarăși din pictura societății de mijloc. Indrăzneala stilului, originalitatea cugetării, verva bogată și gluma vioaie, pun pe *Aristophan* mai presus de toți comediantii greci și romani, și aproape de-o seamă cu genialul său elev, marele *Molière*, întemeietorul *comediei* franceze.

Societatea atenană era în decadentă, artistică și morală. Marii generali dispăruseră, în locul lor apăruseră *demagogii*, eroii erau înlocuiți cu *sophiștii*, iar moralisții cu *cinicii*. Cele trei nume cari se impun în această criză morală a Atenei, sunt: *Euripide*, *Socrate* și *Aristophan*.

Euripide transformase scena într'o catedră

de dizertații filosofice, egalitare, pacifiste, utopice, *Socrate* preconiza teoriile de cunoașterea sufletului și a conștiinței, a egoismului moral și idealist; — *Aristophan*, care e un spirit conservator, un admirator al vechii Helade, un iubitor al trecutului, al tradiției de eroism și virtute, se va declara drept cel mai înverșunat dușman al demagogului *Cleon*, al „*sophiștului*” *Socrate*, și al rafinatului dramaturg *Euripide*...

Viața lui *Aristophan* e puțin cunoscută; se crede că a trăit între anii 452 și 386 înainte de *Christos*. A scris peste patruzeci de comedii, dintre cari s'au păstrat numai unsprezece, precum și numeroase fragmente. Opera sa se împarte în trei categorii, și anume:

I. Comedii politice: *Pacea*, *Cavalerii*, *Lysistrata*, *Acharniienii*. II. Comedii filosofice și sociale: *Nourii*, *Vespele*, *Păsările*, *Adunarea femeilor* și *Plutus*. III. Comedii literare: *Sărbătoarea lui Ceres* și *Broaștele*.

Scopul comedilor lui *Aristophan* va fi *propaganda* și *polemica*. Va da sfaturi, va controla actele guvernantilor, va cenzura acțiunile statului, va fi un fel de *arbitru al patriei*. Comediile sale sunt polemice glumete, dar aspre, împotriva oamenilor zilei. *Aristophan* persiflează orgoliul neînfrinat și dorul nebunesc de dominație care cuprinsese spiritul contemporanilor săi, apoi demagogia conducătorilor, care împinge poporul la acte trufașe și neroade. *Aristophan* biciuiește pe toți neguțătorii de idei umflate, pe retori, pe filosofi, pe scriitori...

Spirit conservator. — *Aristophan* e dușma-

străină și-a schimbat ținuta și de unde până acum ne disconsidera criticându-ne, azi se vede nevoită să ne recunoască pretențiile modeste.

Ba ceva mai mult. Bulgarii prin cerbicia lor necugetată au indispus pe toți, a plictisit conferința londoneză și a scăzut entuziasmul și simpatia față de o armată care de două săptămâni „cucereste” Adrianopolul neîntrerupt!

Nu știm dacă mediațiunea celor șase mari puteri va putea tranșa ceva hotărât. Români, după cum arată telegramele, nu vor putea considera concluziile mediațiunii ca niște soluții arbitrare. Ea din contra își rezervă dreptul de a urma înainte drumul său în cazul în care Bulgaria nu se va arăta pe deplin conciliantă. Mâna liberă a statului român e întru totul asigurată.

Atunci care e înțelesul mediațiunii? El nu poate fi decât unul singur și anume de a deprima pe Bulgari să renunțe în favorul României granița cerută pentru a evita astfel unele consecințe fatale pentru dânsa și pentru liniștea Europei întregi. Așa dar. Mediațiunea ce se va întruni zilele acestea, pornită din inițiativa și interesul direct al marilor puteri, cu scopul de a înlătura o catastrofă eventuală, va avea datorința să consilieze cercurile din Sofia către o politică de recunoaștere a drepturilor statului român. Din moment ce marile puteri ne-au recunoscut justa deplină a cererilor noastre, Silistra, obiectul principal al acestor recunoașteri, nu poate fi ignorat.

Moștenitorul de tron în audiența la Maj. Sa. La consiliul de mareașali ținut ieri înainte de amiază sub președinția M. Sale, au luat parte moștenitorul de tron Francisc Ferdinand, arhiducii Frideric și Leopold Salvator, ministrul comun de război Krobotin, șeful statului maior Conrad de Hötendorf, inspectorii de armată și comandantul suprem al honvezimei baronul Klobuciar.

După consiliu Maj. Sa l'a primit pe moștenitorul de tron în o audiență specială.

nul inovațiilor, e antagonistul doctrinei lui Socrate, pe care îl confundă cu sophiștii, e un protivnic aprig al spiritului nou în teatru, deci al lui Euripide. Luptă pentru reîntronarea vechilor virtuți și datini, pentru renașterea credinței în vechii zei, — luptă deci împotriva tuturor celor care deschid drumuri către *zeul necunoscut*, pe care Atena îl dorea.

Ca toți *satiricii*, Aristophan cade deseori în excese. E nedrept și rău, depășește arta și uită scopul nobil ce-și impusese. Personajele comediilor sale sunt zugrăvite numai din latura ridicolului, adeseori inventează, iar când îi lipsesc argumentele, strigă, minte, sarjează și injură. Pe filozofi îi numește corupători de suflete și doctrinari, pe idealști îi numește șarlatani, pe reformatori, proști și truși.

Comediile lui Aristophan cunosc succese mari. Poporul demoralizat și dezorientat, ride fără măsură, toată cetatea îl aclamă, iar opinia publică se înclină în fața lui.

În comediile *Pacea* și *Acharnienii*, își bate joc de spiritul războinic al contemporanilor; cântă pacea și natura, — abundând în episoade câmpenești. În *Viespele* (pe care o va imita *Racine* în *Lés Plaideurs*), ride de mania judiciară a atenienilor, și pentru glumă, institue în piesă un tribunal ocazional, ca să judece un câne care furase o bucată de brânză de Sicilia. În *Broaștele*, pune pe *Eschilo* și pe *Euripide* ca să-și

Clipe hotărâtoare.

Ce-a adus audiența dlui Lukács? Noul ministru de instrucție. Ședința camerei. În fața grevei generale.

Arad, 27 Februarie.

Autoritatea monarhului a apărut ca un mitic triton deasupra valurilor politicei ungurești și pentru moment aceste valuri s'au liniștit încâtva. Dl Ladislau Lukács, primul ministru, a avut ieri o audiență norocoasă. Monarhul a primit demisia contelui Ioan Zichy, ministrul de instrucție, și a aprobat propozițiile dlui Lukács referitor la numirea noului ministru de instrucție. Dl Lukács e deci iarăș învingător pe teren.

Acest rezultat al audienței de ieri a deprimat cercurile opoziționiste și a galvanizat cu atât mai mult spiritele în tabăra guvernamentală. Ceata cea fără de prihană a mame-lucilor talmăcesc ținuta domnitorului drept o nemiloasă desavuare a conțenii Zichy și în acelaș timp se alină în iluzia că șeful cabinetului, în ciuda noroiului cu care a fost și este improșcat, e curat azi de orișice pată. Autoritatea monarhică l-a reabilitat.

În adevăr, conțele Zichy, este concediat prin un autograf regal, ținut în terminii cei mai austeri ce se pot întrebuița cu asemenea ocazii. Monarhul n'are nici un cuvânt de „recunoștință” pentru servul său, ceea ce n'a făcut cu nici unul din miniștri de până astăzi.

Dar hotărârea domnitorului nu spune, totuș, decât un singur lucru: Creditele militare ce vor mai reclama apropiatele delegațiuni, numai prin Lukács cel secundat de temerarul conte Tisza, pot fi asigurate cercurilor dela conducere. D. Lukács a avut ieri și a avut întotdeauna, împotriva tuturor contrariilor săi, arma sigură a neapăratei ascultări de dorințele cerurilor militare superioare. Chestiunea gravelor acuzații, cari îi atârnă o spadă damocleiană de-asupra creștetului, rămâne să întărească și mai departe valurile în preajma falsului său pedestal.

Noul ministru de instrucție e în adevăr cel presupus de noi, secretarul de stat de până

acuma: *Bela Jankovich*. Un om — dupăcum spunea — de care se leagă așteptări mai legitime decât cum se legau de conțele Zichy, pretinsul „prietin intim” al moștenitorului de tron. D. Jankovich a petrecut mulți ani în țările cele mai civilizate și ale legături cu reprezentanții moderni ai învățământului. În ciuda mai întinselor orizonturi cu cari se apropie de postul său de imensă răspundere în fața progresului modern, cine poate să știe dacă atmosfera îmbăcsită de șovinism a cabinetului în care a muncit un Berzeviczy, Apponyi și Zichy, nu va atrofia orice pornire mai umană a noului șef de instrucție publică... Vom vedea în curând.

Deocamdată partidul guvernamental a-prinde focuri de biruință. Întrebat, în ședința de azi a camerei, dacă nu s'a împușinat zilele guvernului, d. Lukács a răspuns cu multă emfază:

— Noi nu murim niciodată! Așa ceva nici prin gând nu ne trece și nu vād nici un semn, care să tradeze dorința de a cădea a partidului! Azi stăm mai siguri în șea decât ori și când până acuma!

Sunt răsunătoare aceste exclamații de-o sforțată seninătate, — dar cine ar putea să ne spună ce ascunde d. șef al consiliului în tainița sufletului său? Desigur o nesiguranță chinuitoare. În ședința de azi la camera s'a luat doar fatala hotărâre, ca desbaterea urgentului proiect de reformă electorală să se pornească deja în ședința de Luni. Guvernul a deslănțuit prin această hotărâre marea primedie a grevei generale și de-acum nu mai începe nici o indoială, că greva va izbucni, dacă nu mai curând, în dimineața zilei de Luni. Dezastrele ce poate să cauzeze o grevă de proporțiile celei ce se pregătește sunt deadreptul incalculabile.

Adie mirosul ierbi de pușcă și fierbe în aier preluđuul unor mari evenimente. Simțim că solul se mișcă în unde de-o intensitate încă neresimțită. Capitala țării poate să se prefacă peste două zile într'un înfiorător eșafod, și victimele pot să fie sporite și din rândul celor ce stăpânesc azi situația. Istoria areilde atât de clasice în această privință.

dispute tronul tragediei. Traduce în teatru deci procesul dintre cele două școli dramatice: *școala de eroism epic* a lui Eschil și *școala filosofică* a lui Euripide. Eschil câștigă procesul, și *broaștele* din infern îi salută izbânda printr'un concert oribil. În *Cavalerii*, luptă în potri-va demagogului Cleon, iar în *Päserile*, paradiază setea de bogăție și visurile de dominație ale Atenienilor. *Molière* s'a inspirat deseori din opera comediantului grec, și un studiu paralel între acești doi autori, n'ar fi fără interes.

Doă din comediile lui *Aristophan* merită mai multă atenție, mai ales c'au fost adoptate și pentru scenele moderne. Acestea sunt: *Nourii* și *Lysistrata*, cea din urmă reprezentată acum doi ani cu mare succes la Paris în adaptarea lui *Maurice Donnay*.

Nourii n'au avut succesul meritat. Poporul atenian n'a aplaudat polemica și ura lui *Aristophan* în potri-va lui *Socrate*, pe care îl confundă cu sophiștii, „corupători de suflete și tulburători de creere”. Socrate era un idealist, un filosof superior.

Nourii personifică iluziile și vanitățile deșarte ale filosofiei sophiste, care amenințau religia și tradiția, adică temelia civilizației eline. Personajul lui Socrate în piesă, rezumă întreagă această castă de *mincinoși* și *vanitoși*, căci *Aristophan* atacă cu violență plaga limbuiților și a maniacilor intelectuali din Atena. Exercițiul vorbirii la Greci ajunsese mai practicat de-

cât exercițiul armelor, iar școlile sophiștilor erau mai frecventate decât sălile de arme. — Arta lor consta în: logica verbală a argumentării imediate, și *pro* și *contra*, după împrejurări, în iscusința de-a găsi pe loc replica, de-a tăgădui o *evidență*, de-a mânui dilema și paradoxă, de-a dovedi adevărul unei minciuni... Cinstea dispărea, ideile se spulberau, morala se risipea în vânt... În locul lor nu rămânea decât *vorbe, vorbe, vorbe*... Mania discuțiilor contradictorii era o epidemie; se făceau în public elogiile *vermelui, muștii, puricelui, surzeniei*, sau a *vărsării*... Ateismul ajunsese public; se discuta aproape oficial existența sau inexistența zeilor. *Aristophan* simbolizează în *Nourii* aceste vanități și viții sterile ale cugetării, și asemeni nourilor, cari curg neregulat pe bolta cerească, se topeșe la cea dintâi rază de soare, și pier...

Strepsiade, un burghez prostănac, își adoră copilul. Îi iubește până și greșelile, nu-l contrariază, nu-l împiedecă dela risipă și ruină. Dar curând datorile și creditorii răpesc liniștea și bucuria tatălui, care dându-și seamă de grozăvia indulgenței sale, se gândește la o scăpare. Recurge la Zei, la prieteni, dar în zadar. E telul de batjocură al tuturor, până chiar al propriului său fiu. Atunci recurge la sophiști, la *Socrate* ca să-l învețe arta de-a minti, de-a plăti creditorii cu iluzii, cu vorbe isensite. Morala comediei reese însăși din ridicolul dragostei orbe a tatălui pentru fiu. Piesa se reprezintă la anul 423, la sărbătoarea lui *Bachus*, dar fără suc-

Ședința camerei.

Atât înainte de deschiderea ședinței cât și în decursul ei, primul ministru Lukács a fost azi în mod viu sărbătorit de partizanii săi.

Ședința s'a început după orele 11. Președintele contele Ștefan Tisza a prezentat actul de demisie a contelui Ioan Zichy, ministrul cultelor și al instrucțiunii publice și totodată a citit și decretul de numire a noului ministru, care este secretarul general de până acuma al ministrului, d. Bela Jankovich.

Raportorul comisiei electorale, deputatul Carol Német, a citit raportul asupra desbaterilor din comisie. Camera a hotărât tipărirea raportului. A urmat alegerea de vicepreședinte al camerei. Cu 131 de voturi a fost ales deputatul Ighiului, faimosul Carol Szász. Camera a hotărât ca în ședința de mâine să se dezbate proiectul de lege despre plata învățătorilor. De cumva desbaterea aceasta se va termina în ședința de mâine, Sâmbătă nu se va ține ședință, — iar dacă nu s'ar termina se va ține și Sâmbătă o ședință în acelaș scop.

Camera a hotărât la sfârșit ca discuția proiectului de reformă electorală să se înceapă în ședința de Luni.

In preajma grevei generale.

Ieri seara, la orele 9, s'a ținut în localitățile „câminului muncitorilor zidari” din Budapesta conferința convocată de conducerea partidului social-democrat în chestia grevei generale. La conferința aceasta au luat parte toți bărbații de încredere ai muncitorilor din capitală și provincie, la vre-o 2800 de oameni. În numele conducerii partidului a vorbit dl I. Weltner, făcând cunoscut proiectul electoral al guvernului, pe care muncitorimea nu-l poate primi, și situația politică, spunând că muncitorimea trebuie să stea gata în orice moment pentru începerea grevei generale. După vorbirea lui Weltner, bărbații de încredere au declarat unanim, că muncitorimea din capitală și provincie, pe care ei o reprezintă, e gata în orice moment pentru grevă și în momentul când va apare proclamația conducerii partidului, va sista munca atât în Budapesta cât și provincie.

Partidul socialdemocrat a lansat ieri seara apeluri în o sută de mii de exemplare către slujbașii de stat, provocându-i a participa la greva generală.

Atât în capitală, cât și în orașele din provincie se iau măsuri pentru ocrotirea copiilor muncitorilor pe timpul grevei.

In cercurile muncitorimei se crede că greva generală se va proclama Luni dimineața, în 3 Martie, când se va începe și desbaterea proiectului electoral în cameră.

In legătură cu greva generală, ministrul de comerț, va suspenda pentru Duminică ordinațiunea referitoare la pauza de muncă în Duminică și sărbători, pentru ca cetățenii să se poată prevedea cu cele necesare, încă înainte de izbucnirea grevei.

Trăiască**candidatul partidului național român pentru cercul electoral Sasca!**

— Comunicat oficios. —

La încheierea ziarului primim prin telefon, din Lugoj următoarele:

Comitetul central al clubului comitatens al partidului național român din Caraș-Severin în ședința sa ținută azi în 27 Februarie n. sub președintele dlui Dr. Gh. Dobrin participând și d. Dr. IULIU MANIU a luat în considerare cu sincere regrete motivele de ordin de partid, cari determină pe d. Dr. Iuliu Maniu a nu primi candidatura de deputat dietal în cercul electoral Sasca ce i s'a oferit cu atâta însuflețire, și totodată a hotărât, cu unanimitate și în deplin acord cu conducerea centrală a partidului a oferi candidatura distinsului luptător

Dr. Aurel Vlad

de la care a sosit asigurarea, că, — redobândindu-și sănătatea — PRIMEȘTE lupta pentru afirmarea partidului național românesc în cercul electoral Sasca.

*

E rândul bravilor Români din acel cerc să demonstreze iarăș cu aceeaș strălucire ca în trecut credința lor către străvechiul steag al aspirațiilor noastre!

La noi, — ca în Ungaria!

— Dela coresp. nostru bucovinean. —

Ungaria într'adevăr are renumele, de a fi țara uturor nedreptăților și a prostiei în forma ei cea mai brutală. Dacă zici „parlament unguresc”, zici o adunătură de oameni gălăgioși și brutali, a căror singur argument e călimara ce-o aruncă în capul celor puțini de altă părere, pe care o reprezintă cu toată demnitatea, dacă zici „administrație ungurească” îți vin în minte toate păcatele unui regim oriental, cari în parte ne-au fost reamintite cu prilejul recentului proces Lukács-Dézy, și dacă zici „școală” ungurească, aceasta înseamnă un edificiu — un simplu edificiu clădit de stat — în care predică un „apostol” al maghiarizării, care nu e înțeles de copiii înspăimântați de silabele dure, ce le scoate domnul învățător. Mai puțini știu însă, că Ungaria mai are o soră, ceva mai șireată și perfidă, care se numește: Austria. Și în Austria se află o țară, care la anul 1775 a fost „scăpată” de sub jugul turcesc și care se cheamă: Bucovina. Această țară are o populațiune atât de pestriță, încât i se zice „o Austrie în miniatură”. E drept, e mică țara noastră, dar a fost înzestrată pentru aceea cu bunuri cari creșteau par'că în proporție indirectă, și cari te miri că mai pot încapa și se pot susține printr'atâta „barbarie”. Nu vorbim de corpurile legiuitoare, cari își împlinesc misiunea într'un fel într'adevăr adorabil, nici de administrația sistem Bleyleben, ci de instituțiile „culturale” ale acestei țări, cari sunt o adevărată pepinieră de oameni incuți, cu o mentalitate hibridă și cu o sărăcie intelectuală desgustătoare, — numai buni pentru a ajunge funcționari caesaro-crăiești. Astăzi nu voim să vorbim nici de „alma mater cernaufensis”, nici de școalele noastre secundare în cari prin păcătosul sistem utraguist s'a ajuns culmea procesului de corupere a sufletelor elevilor români, ci ne mărginim a da câteva note despre școalele noastre primare.

Se știe că împărații austriaci au renunțat acuma cu multă grație la visul lui Iosif II al unei Austrii pangermane, — dar totuși ni se

ces. Publicul atenian, deși nu-l iubea pe Socrate, îl respecta totuși. Peste douăzeci și patru de ani, când Socrate e osândit la moarte, Aristophan și alt autor de comedii, Eupolis, sunt invinuiți c'au contribuit cu polimicile lor la moartea nevinovatului filosof. Posteritatea nu-i iartă nici astăzi lui Aristophan faptul c'a personificat casta sophiștilor în idealistul Socrate, fără să-l găsească însă vinovat de osândirea filosofului. Platon argumentează în favorul lui Aristophan.

Lysistrata e o comedie politică, reprezentată în timpul războiului din Peloponez, care era un război civil, între Sparta și Atena. Aristophan pledează cauza păcii.

Femeile ateniene, sătule de război vin în citadela Aeropolei, conduse de Lysistrata, soția unui mare demnitar al cetății, matronă curajoasă și înțeleaptă. Ceata femeilor pune stăpânire pe comorile statului, ca astfel să se pue capăt ori căror cheltuieli de război. Pentru a asigura cauza păcii, fac un complot, jurându-se cu toatele, că la întoarcerea bărbaților din lupte, să-i ție departe de plăcerile patului conjugal, până ce vor jura că renunță la acest război civil, încheiând pacea cu Spartanii. Bărbații sosește în citadelă, arși de dorințele conjugale. Cinesias, unul din șefii războinici, își strigă soția, pe Mjrhina, care învățată de Lysistrata, își ademeste soțul cu făgăduieli de voluptate, conducându-l într'o peșteră. Scena e picantă. Când tentația e mai puternică, căzând cel din urmă vâl

a căzut de pe trupul femeii, aceasta pleacă, lăsându-și soțul să se topească de dor... Cinesias e câștigat astfel pentru cauza păcii. Soții spartani apar; Lysistrata e arbitru păcii care se încheie, urmată de un banchet.

S'a spus că piesa e obscenă și imorală. Ce e imoral și moral în artă? Dar în viață? De multe ori e mai impudică o femeie îmbrăcată cu scop de a-și pune în evidență formele, de-a excita pe trecători, decât o femeie goală. Aci stă eterna chestiune a nudului în artă. Oare o țărăncă la secere, cu mâinile sumese și fusta zăvălățată, e obscenă? Ori o femeie, stând pe marginea drumului și desfăcându-și sânii, ca să-și alăpteze țiucul e mai impudică de cât decolteul exagerat al unei tuatele de bal? Dincolo se săvârșește actul sfânt al maternității, — colo un capriciu al rafinării și decadentei...

De aceea impudicitatea acestei comedii fermecătoare e scuzată, întâi prin faptul că piesa se reprezintă la sărbările lui Bacchus, zeul vinului, al chefului și al extazului. Al doilea, nudul la cei vechi, era foarte răspândit și complex moral. Toate statuetele erau reprezentate goale. Concepția pudorului la cei vechi nu se mărginea numai la ipocrizia formelor exterioare, raportate la societate, ci, trecând peste aceste forme, ea cuprindea sănătatea sufletului și e cultul virtuții.

Instinctele fizice la cei vechi stătea la temelia vieții, ca niște acte simple și firești ale naturii,

și nu erau interpretate ca filtrări ale rafinării și degenerării simțurilor. Iubirea chiar, era socotită ca un sentiment natural, fizic, și de aceea nici un tragic grec n'a căutat izvor de inspirație în iubire. Noi i-am adăugat acestei simțuri vâlul de poezie ori de desfrâu; rafinarea noastră e vinovată de concepția falsă și fatarnică pe care o avem despre pudoare. Rafinarea noastră găsește imoralitate acolo unde e viață simplă: s'au stabilit coduri de maniere forme stupide de morală, care ne robesc libertatea acțiunilor. Așa de pildă: o femeie care ar umbla pe stradă decoltată, va fi socotită drept imorală, și acelaș decolteu într'o sală de bal, luminată a g i o r n o și adiată de acorduri pătimașe de vals, va fi foarte moral...

Vinovății suntem noi, care ne depărtăm din ce în ce mai mult de natură, care ne rafinăm până și instinctele cele mai simple, și ne pervertim actele firești care stau la temelia vieții. Acestea sunt semnele degenerării...

Un poet, A. de Vigny, mergea până acolo cu concepția sa asupra pudorului, încât socotea imoral ca să mănânce în fața cuiva. Astfel se te a și foamea erau doauă acte impudice. De altminteri, codul modern al manierilor, prevede multe articole asupra etichetei actului mâncării și digestiunii...

Lysistrata este o comedie morală: ea readuce pe bărbați la fericirea căminului, ea pledează pentru pace, detestă războiul, căci răs-

oro, ca fiecare cetățean să știe nemțește, și anume, cum părăsește leagănul. Ce le pasă d-lor de cultură, de sufletul fraged al copilului! Și astfel vedem că copiii noștri alături de limba românească, trebuie să apuce „Fiebel”-a nemțească și să bolborosească și ei în rând cu ceilalți vorbe, al căror rost nu-l înțelege bine nici domnul învățător, dar încă elevul. Ba avem și școale în care toate obiectele afară de două (Româna și Religia), se predau în limba nemțească (Sp. ex. școalele primare „românești” din Suceava). Cu ce se aleg copiii dintr'un astfel de sistem de educație, mărturisim, că ne e teamă să cercetăm. Utraquismul în general e o plagă pedagogică, dar în școalele primare e ceva — absurd! Alături de problemele economice dela ordinea zilei, cred că deputații noștri ar putea porni o mișcare, ca limba românească să nu fie cu totul exclusă din școalele primare românești! Așteptăm!

O altă plagă sunt și șicanele ce le îndură școalele noastre în satele mixte, — mai ales că Rutenii sunt sprijiniți și de guvern.*) Rutenii văd că încep a perde terenul și dau a salturi desperate asupra școalelor românești. La facerea recensământului populației dela anul 1910 s'a dovedit că nu ne trebuie decât o propagandă disciplinată și intensivă, ca să ne recucerim pozițiunile, pe cari le-am fost pierdut, — și de acea Rutenii câtă să stăvilească acțiunea noastră prin fel de fel de mijloace, sprijiniți adese de funcționarii guvernului. Astfel în satul Carapciu pe Ceremuș școala românească particulară fu închisă fiindcă n'avea... perdele (aici guvernul nostru îi întrece în stupiditate chiar și pe Unguri!); în Gemene școala românească peste noapte fu prefăcută în ruteană, în Petriceanca li s'a declarat, că dacă vreau școală ruteană o capătă îndată, dară școală românească nu; în Mihalcea există o școală ruteană susținută de țară, care nu e frecventată de nici un copil, pe când la școala românească sunt 300, și așa mai departe, — aceiași

*) Fostul guvernor Bleyleben îi sprîlnea pe față, contele de Meran încă nu și-a spus cuvântul în privința aceasta.

instinctului fizic care perpetuează viața, — pentru maternitate și feconditate. De aceia pledează pentru pace, deestă războiul, căci războiul ucide și stăvilește viața.

Intrebată de unul din magistrații Atenei, pe ce își întemiază Lysistrata feminismul, cu ce drepturi se amestecă în afacerile statului, când ea ca femeie nu plătește nici impozite, nici la război nu merge; — feminista greacă aduce un argument hotărâtor: „Noi femeile ne facem datoria născând fii care luptă pentru Atena”. Iată cel mai scump și mai prețios impozit, plătit umanității și vieții. Acelaș argument al Lysistratei, stă astăzi la temelie întregii mișcări feministe, care pare să cucerească tot mai multe drepturi pe fiecare zi.

poveste dureroasă. În timpul de față se dă lupta decisivă. Putem câștiga încă multe poziții, pe cari le credeaam pierdute! Pentru susținerea școalelor noastre particulare, „Societatea pentru cultura și literatura poporului român din Bucovina”, a lansat un apel către toți Români de bine, să contribuie fiecare cu obolul său la această măreață operă culturală. Până acuma s'au strins numai 31636.40 cor., deci abia a zecea parte din cât ne trebuie. Va trebui multă muncă și jertfă, dar sperăm că vom izbândi. Acțiunea noastră ar fi se n'înțelege mai eficace, dacă am fi uniți, — și credem, că aici cel puțin nu ar fi grea o împăcare! Să nu uităm de cuvintele, ce ni le-a spus odată d. N. Iorga: „La crâșmă se sparg capetele între prietini, la aratul ogorului și dușmanii trag brazda alături.”

Cum judecă presa ungurească chestiunile noastre de viață.

Arad, 27 Februarie.

Presa ungurească nu vrea, cu nici un chip, să-și potolească tonul absurd și injurios de câte ori se pronunță asupra chestiunilor de viață ale neamului românesc. N'a rămas izolat glasul lui *Budapesti Hirlap*. Un alt glas a venit din aceeaș capitală și s'a amestecat în viața socială a Românilor scoțând dovezi „plauzibile” despre necesitatea politice de împilare împotriva lor. Sub titlul „Tablouri îngrozitoare din comitatul Hunedoarei” *Pesti Hirlap* se trudește să confirme rezonanțele acestei politici.

Cu o neobosită alergare, un colaborator al lui „Pesti Hirlap” a adunat toate actele oficiale ce au întovărășit procesul țaranului român *Gavril Moise Stoica* din satul Ghelar, com. Hunedoarei, proces purtat din vina *notarului român ce administra* acel sat, spre ruina averii întregi a țaranului. Procesul a avut următoarele antecedente: Stoica moștenise dela tatăl său avere în pret de 6000 cor., pe care întabulându-și-o (prin 1902) a trebuit să împrumute 300 cor. dela un institut de credit din Hunedoara. În 1910 însă s'au ivit oarecari conflicte privitoare la moșia întabulată. Stoica a plecat la notarul cercual român (?) Sigismund Para să ceară deslușiri. Notarul a pretins *suma de 77 creștări* ca răsplată pentru mijlocirea făcută, iar țaranul neavând acești bani a fost improceșuat, făcându-i-se spese de 25 cor., la judecătoria din Hunedoara, care a și ordonat să i se liciteze averea. Stoica la aceeaș judecătorie a ridicat protest contra licitărei pământului și casei sale dărăpănate, — dar protestul a fost respins și mica sa avere, în 3 Iulie, a fost pusă la mezat. Țaranul nostru nu s'a stămpărat nici acum și a înaintat nou protest la *pretorul român*, Dr. Ioan Baghia, însă nici aici nu l s'a făcut dreptate, ci *advocatul român* Dr. G. Dobleșiu a pornit procesul subtrăgându-și și pentru sine suma de 72.30 cor. spese. Pentru toate aceste faze ale dureroasei povești cu procesul țaranului român Stoica, — sârguinciosul colaborator al lui „Pesti Hirlap” prezintă actele oficiale.

Prin înfățișarea dureroasei povești colaboratorul iscusit face următoarele reflexii:

O administrație românească ar fi o adevărată pacoste tocmai pentru cea mai săracă parte din țărâniea românească, s'ar înrăutăți grozav situația socială a Românilor, pentru că administrația privește numai situația socială a

locuitorilor unei țări — de acest fapt să se convingă desinteresatul ungur în chestiunea ce-i preocupă. Dacă se plâng Români contra administrației, atunci se plâng contra semenilor lor înșiși, căci cele mai anarhice stări sunt acolo unde sunt dirigătorii români. Iar dacă privesc mai de aproape cauzele izbucnirii războiului balcanic, trebuie să avem în vedere mai întâi păcatele administrației turcești de bacșiș!

...Slavă atotînțeleptului *Ziarist!* Slavă lui, cunoscătorului profund al tuturor chestiunilor cari frământă lumea asta, al sămăburilor din cari pornesc revoluțiunile, al mentalității tuturor ființelor! Ferice de el! Ce simplă și netedă e fața pământului ăstuia pentru el. Nici un mister, nici o logică imposibilă, totul curge natural ca pe gârla politice ungurești!

Auzind că românii ar fi pe cale să câștige foruri administrative românești, n'a pregetat să cheltuiască săptămâni, să șteargă cu un interes diabolic tot praful din arhivele judecătorilor pe unde își înaintase plânsorile năcăjitul țaran; ziaristul ungur n'a pregetat să întovărășească cu suspinuri și lacrimi mari durerea bietului țaran — din cauza notarului, pretorelui, avocatului român! Grozave sacrificii a făcut contelei Tisza, dovedind cât de demoralizat și ce mâni slabe are elementul românesc, de câtă corupție și jaf e capabil, și natural față de o administrație orientală, de bacșiș, — căci numai așa e cu putință o administrație românească — *dovadă cazul din chestiune* — guvernul trebuie să aprobe politica economică, culturală, etc. a statului, pentru că țara propășește numai încrezând treburile publice oamenilor incoruptibili, cari ar fi unguri! Di Jászai va rămânea paf înaintea scrisului acestui erau al condeii ungurești!

Eri „Budapesti Hirlap”, azi „Pesti Hirlap”, mâne alte, iar poimâne iarăși, alte surle vor căuta să explice „adevărurile” ca norme ale vieții omenesti, ingeniozitatea politice centrale ungurești, moralitatea supremă a neamului unguresc incomparabilă pe fața globului. Aceeaș nesocotire a virtuților și faptelor altor neamuri, aceeaș bălăceală caldă și leneșe în mlaștinile ce infectează viața acestui stat, — le exercită cu atâta abilitate povătuitorii țării noastre.

...Dacă povestea țaranului s'a petrecut cu adevărat așa cum zice „Pesti Hirlap”, regretăm și înfierăm cu toată energia un caz atât de trist. Cari sunt însă dovezile administrației cinștite ungurești, unde se pot vedea roadele dulci ale activității sale, în ce parte oare cetățenii acestei țări huzuresc de bine și de libertate? În căutarea realității stărilor sociale ne împiedicăm de grămезile de gunoii ale administrației ungurești. Ar trebui volume întregi pentru ca să se illustreze fețele adevărate ale isprăvurilor administrației ungurești, care conservă în sine cele mai păcătoase legi și mai odioase unelte cu ajutorul cărora se vexează voința cetățenilor.

Insuș *Lukács* a declarat odată în plină cameră că administrația ungurească e cea mai de condamnat din câte se pot găsi în largul pământului, cea mai detestabilă și mai ignorantă. A pluti pe valurile de spume în cari se scaldă respectivii mânători de condeii ce vânează momente în cari să aducă ocările cele mai mari neamului nostru, — e foarte ușor. Nimic mai ușor decât să arunci cu noroi în niște indivizi, cari știi că nu-ți pot face nici un rău. Insă pot să bată vânturi puternice, cari să măture spuma cu — *maestri cu tot; realitatea nu pentru veșnicie se lasă călcată în picioare și nesocotită, — are și ea momentele ei de luciditate când vorbește! Atunci vai de acești judecători atotștiutori!*

Rétay și Benedek

Re 3-52
intreprindere industrială de artă bisericască, sculptare de amvone, altare și statui, — aurire și decorație de biserici.
Budapest, IV., Váci-utca 95. (saját ház).

În atelierul nostru se execută: altare amvoane presbiterii, bănci, rame pentru icoane și tot ce este necesar la împodobirea bisericilor. — Odăjdii, prapore, potire-candelabre, sfeșnice, etc. etc. — Altare vechi se aureșc și se rnovează. — Liferează statui sfinte, icoane, cruci lucrate artistic, pe lângă prețurile cele mai ieftine.

Situa

Diferendu

Presa

în terme marilor p nopti dea și mici re nirea vi în sufle opera d se tin inm de la ei scrisor suveranii menținere să domne Toți, toți la Dr. Da voe de vr gura prog Și, to

Dela r

desăfoară tărîmul în anunță pr de activita Rusia și mobilizate și German reforme n va decât l

Franța

pace pent resării în cerut aplic Asia-mică ambele ac sau se pre tare. Alăt zute în bu alte credit Europa m

În Aus

comun a h de 600 mil reforme m rile de a s înarmează crificii ma care numă tinde să a Franța est militar de case servic indigenii di Un credit camerei în

Și în d

se prind to Se contrac liarde pent nul etern a pace este z cuțite. S'a înarmate în s'a putut d Și, totu

PRIN

CASĂ

FRAN

Timiș

Situația internațională.

Diferendul româno-bulgar. — Răsboiul turco-balcanic.

Presa oficioasă de pretutindeni vorbește în termeni înduioșători de dorința caldă a marilor puteri de a menține pacea. Zile și nopți de arăd se frământă diplomației mari și mici reuniți la Londra, ca să evite izbucnirea violentă a patimilor cari clocotesc în sufletele atât de îndrăgostite de opera de pace. Se dau prânzuri și se țin discursuri în cari se cântă imn de laudă păcii. Impărații schimbă între ei scrisori autografe în cari, spun diplomații, suveranii își spun dorul nemărginit pentru menținerea „bunelor relațiuni” cari trebuie să domnească între țările pe cari le conduc. Toți, toți vor pacea. Dela țarul Rusiei până la Dr. Daneff, toți declară că Europa are nevoie de vremuri liniștite cari, singure, pot asigura progresul general.

Și, totuși, toți se înarmează.

Dela răsăritul până la apusul Europei se desfășoară azi cea mai febrilă activitate pe țărimul înarmărilor. Credite noi militare se anunță pretutindeni. Toate celelalte ramuri de activitate publică au căzut pe al doilea plan.

Rusia și Austro-Ungaria continuă să țină mobilizate trupe numeroase, Anglia, Franța și Germania pregătesc un bogat program de reforme militare cari tind de sigur la altăceva decât la întărirea operei de pace.

Franța care a pledat în dragostea ei de pace pentru principiul salvator al desinteresării în Balcani, Germania prudentă care a cerut aplicarea aceluiaș principiu generos în Asia-mică și Austro-Ungaria care a aplaudat ambele aceste porniri de pace, toate votează sau se pregătesc să voteze noi credite militare. Alătura de sutele de milioane prevăzute în bugetele militare ale acestor țări, vin alte credite pe cari le înghite în fiecare an Europa militară.

În Austro-Ungaria, consiliul de miniștri comun a hotărât contractarea unui împrumut de 600 milioane necesar realizării mai multor reforme militare. Germania, odată cu încercările de a stabili un acord naval cu Anglia, se înarmează pe uscat și face pe an ce trece sacrificii mai mari pentru armată. Armata ei care numără până acum 720.000 de oameni tinde să atingă în 1913 cifra de 865.000. Franța este pe cale să reintroducă serviciul militar de trei ani după timp de 6 ani aplicase serviciul de doi ani. Vor fi recrutați și indigenii din Algeria, Tunis și Africa-de-vest. Un credit nou de 500 milioane va fi cerut camerei încă înainte de Paști.

Și în drumul nebun al creditelor militare se prind toate statele europene mari și mici. Se contractează împrumuturi de sute de milioane după zeci de ani s'au cheltuit miliarde pentru armata de pretutindeni. Refrenul etern al declarațiilor de dragoste pentru pace este zângănitul banilor și al săbiilor ascuțite. S'a găsit formula monstruoasă a păcii înarmate în numele căreia furia înarmărilor s'a putut deslănțui în toată nebunia ei.

Și, totuși, Europa moare după pace.

Diferendul româno-bulgar.

O scrisoare a principelui Ghica.

Paris, 27 Februarie. — Ziarul „Le Temps” publică o scrisoare a principelui Ghica, care se bucură că România și Bulgaria au primit mediațiunea și le sfătuiește să facă un nou pas în vederea unui aranjament direct înainte de a apare în fața tribunalului acceptat, evitând astfel pentru Europa riscurile de a fi divizată și conchizând că Bulgarii să se gândească la armistițiu iar Românii la tratatul dela Berlin, și să-și facă afacerile singuri.

Un ziar vienez despre chestia Silistrei.

Viena, 27 Februarie. — „Neues Wiener Tagblatt” publică sub titlul „Silistra în lumină românească” un articol, în care spune între altele:

„Marile puteri au oferit Românilor și Bulgarilor „bunul lor serviciu” pentru aplanarea conflictului ce există între cele două state, și oferta a fost primită. Cu toate că nu au avut un succes în intervenția lor între statele balcanice și Turcia, marile puteri vor fi în stare să obțină o împăcare în conflictul româno-bulgar. Deoarece Bulgaria a admis în principiu „rectificarea graniței” și România nu ridică cereri exagerate, nu va fi greu să se găsească „linia mijlocie” pe care să se poată întâlni cele două părți în conflict.

De fapt, conflictul există acum numai pentru Silistra.

Cele două țări sunt gata pentru ori ce concesiuni în raporturile lor teritoriale și numai asupra posesiunii Silistrei nu se poate obține o înțelegere directă. Aci este deci țărimul pe care trebuie să se releve arta diplomației europene. Bulgaria face o chestie „de prestigiu” din păstrarea Silistrei. Trebuie să recunoască însă că orașul, fără împrejurimi — pe cari Bulgaria e gata să le cedeze României — nu prezintă nici o importanță strategică, o importanță istorică de asemenea nu are, și un trecut național nu i se poate dovedi. Cedarea Silistrei n'ar constitui deci, în nici o direcție, o slăbire a Bulgariei. Numai în cazul când Bulgaria ar urmări scopuri agresive, Silistra ar prezenta importanță. Dar și această importanță e mărginită, de îndată ce împrejurimile orașului intră în posesiunea României.

Marile puteri vor putea deci convinge cu ușurință Bulgaria, că Silistra nu are atâta importanță pentru că din cauza posesiunii acestui oraș, să provoace România”.

Unde va avea loc mediațiunea.

București, 27 Februarie. — *Puterile luând cunoștință că România și Bulgaria au primit mediațiunea lor pentru aplanarea conflictului româno-bulgar, se ocupă acum cu stabilirea modalității în care va fi exercitată mediațiunea. După toate probabilitățile marile puteri vor da mandat Germaniei și Rusiei să îndeplinească rolul de mediatore, în numele tuturor. E aproape sigur că se va alege St. Petersburgul ca loc unde vor fi urmate discuțiile în privința mediațiunii.*

Londra, 27 Februarie. — Guvernul român și-a exprimat dorința ca conferința pentru aplanarea diferendului cu Bulgaria să aibă loc la Petersburg.

Declarația unui ministru bulgar.

București, 27 Februarie. — Ziarele rusești reproduc următoarele declarațiuni pe cari le-ar fi făcut un membru al guvernului bulgar:

— Răsboiul cu Turcii nu ne sperie. Turcia a consimțit neoficial să ne cedeze Enoș, Lozengrad, Lule-Burgas, Erghene și Midia, menținând Adrianopolul.

Acum însă a devenit foarte acut diferendul cu România. De câteva zile tratativele sunt întrerupte; toate puterile ne sfătuiesc să cedăm în fața României și să fim cât se poate de concilianți. România însă a și început să mobilizeze și să concentreze trupele; cavaleria ei manevrează la granița noastră. Înainte de a începe

răsboiul cu Turcii noi de două ori l-am propus României o alianță cu noi — ea a respins însă această propunere preferind neutralitatea. Dacă intervenția puterilor nu va reuși, răsboiul va fi de neînălțurat.

În general situația e acum aceeaș ca și înainte de răsboiul cu Turcii. Și atunci Europa a intervenit de câteva ori, însă, epuizând toate mijloacele a fost nevoită să lase evenimentele să-și urmeze cursul lor normal.

Tot așa poate să se întâmple și acum”.

Dela reuniunea ambasadorilor dela Londra.

Londra, 27 Februarie. — Ieri reuniunea ambasadorilor a ținut ședință, în care s'a hotărât că marile puteri să facă noi demersuri la București pentru a se cere guvernului român o declarație mai favorabilă.

Londra, 27 Februarie. — Azi după amiazi reuniunea ambasadorilor va ține o nouă ședință în care va desbata mai cu seamă chestia albaneză. Sunt însă puține șanse de a se putea realiza o înțelegere perfectă între Rusia și Austro-Ungaria. Cu toate acestea se crede, totuș, că se va putea ajunge la o apropiere considerabilă.

Tratative secrete.

Paris, 27 Februarie. — „Echo de Paris” primește informația, că între ministrul bulgar din Petersburg și delegatul Turciei au loc tratative secrete. Până acum aceste tratative n'au avut nici un rezultat, dar fiindcă ambe părțile doresc pacea, se nădăjduiește că ele vor aduce un rezultat favorabil.

Noui tratative de pace între Turcia și Bulgaria.

Viena, 27 Februarie. — Din sursă competentă primim informația, că la începutul săptămânii viitoare între Turcia și Bulgaria vor începe noi tratative de pace. Din amândouă părțile s'au făcut toate pregătirile în acest scop.

Anglia ia măsuri împotriva unei invaziuni străine.

Londra, 27 Februarie. — *Comisia apărării naționale se va ocupa în curând cu studiul eventualității unei invaziuni străine. Prima anchetă în această privință s'a făcut în anul 1904 iar a doua la 1908. De atunci aviațiunea militară s'a dezvoltat foarte mult în continent și aproape toate statele dispun astăzi de considerabile flote aeriene. În schimb Anglia și-a sporit forțele navale și a luat toate măsurile pentru apărarea coastelor, înființând porturi și docuri noi. Paralel cu aceste măsuri se proiectează și crearea unei armate mai puternice.*

După informațiunile ziarului „Daily Telegraph”, ministrul marinei Churchill va declara luni în cameră că Anglia trebuie să țină seamă și de înarmările maritime ale Austro-Ungariei. Ministrul marinei va accentua că flota engleză din Mediterana trebuie să fie cel puțin tot așa de puternică ca flotele aliaților Germaniei.

Mersul răsboiului pe ziua de ieri.

Constantinopol, 27 Febr. — Buletinul răsboiului pe ziua de ieri: Din cauza furtunei și zăpezii nu a avut loc nici un fapt de răsboi la Adrianopol, Ceatalgea și Bulair.

Rusia concentrează trupe din Asia.

Constantinopol, 27 Febr. — Ziarul „Alem-dar” află că Rusia a început concentrări militare la Azerbeidjan. Detașamente rusești au fost așezate în câteva puncte ale districtului Urmia, unde continuă conflicte între triburi.

Puterile contra demnizațiilor de răsboi.

Viena, 27 Febr. — Din sursă bine informată se anunță că statele balcanice vor cere dela

**PRIMA ȘI CEA MAI VECHIE
CASĂ DE CLAVIRE este a lui
FRANZ ȘI ALBERT RENNER
Timișoara-Josefin str. Hunyadi 12**

**Mare asortiment de
PIANE, PIANINE ȘI HARMONII.**

Calitatea cea mai bună. (Re 128) Prețuri left.nie

Turcia indemnizații de război, echivalând cu datoria publică turcă din provinciile ocupate.

Guvernul francez respinge această idee în mod categoric, voind a evita slăbirea financiară a Turciei cât și prejudicierea intereselor financiare ce le are Franța în Turcia. Se știe că și Anglia s'a declarat categoric contra indemnizării de război, având în vedere că o asemenea măsură ar pricinui mari pagube comerțului internațional. Se asigură că și Germania s'a pronunțat contra unei indemnizări prea mari.

Pregătirile militare în Franța.

Paris, 27 Febr. — Ministerele de finanțe și de război au anunțat misiunea bugetară că vor depune luni proiectul creditelor de 500 milioane destinate la accelerarea unor lucrări de război. Ambele ministere sunt la dispoziția comisiei spre a expune amănunțele programului hotărât. Raportorul provincial va depune concluziile în cel mai scurt timp.

Tarul Rusiei decorează pe Poincaré.

Paris, 27 Februarie. — *Isvolsky* a remis aceluiași la prânz dlui Poincaré însemnele ordinului Sf. Andrei aduse de către baronul Schilling însoțite de o scrisoare a țarului. *Isvolsky* a zis că împăratul decernându-i aceste însemne, a voit chiar din momentul venirii dlui Poincaré la prezidenție să dea o nouă probă de afecțiunea sa pentru Franța și de sentimentele sale personale de amicitie și de stimă pentru d. Poincaré. Această nouă exprimare a sentimentelor, va fi ca un gaj al raporturilor strânse ce unesc pe Franța și pe Rusia, amice și aliate.

Poincaré a declarat că este profund mișcat de acest semn de amicitie din partea țarului, de noua probă a sentimentelor invariabile ale țarului pentru Franța despre care scrisoarea personală aduce o elocventă mărturisire, și a adăugat: Sunt și eu ferm atașat la politica care uneste de multă vreme deja pe Franța și pe Rusia. Voiu veghea cu grijă să mențin și să strâng alianța ambelor țări.

Poincaré a oferit în urmă un dejun la care au luat parte dnii Briand și Jonnart.

Din Cluj.

Universitarii în Gârbău. — Lume multă la cinematograful.

A doua excursiune universitară, sub auspiciile Asociațiunii, a fost la Gârbău. Fiind multe momente de înviore și uneori de deprimare sufletească în viața patriarhală a satelor noastre, în legătură cu aceste voi schița în conturi generale succesul acestor eforturi culturale, pentru a ne cunoaște și a învăța unii din pățania altora.

Observ că Gârbăul e o comună curat românească, cu 800 suflete, dornice de cultură; având în frunte un preot conștiințat de chemarea sa (N. Romontan) și un învățător puțin convins de această chemare, care în loc să fie de față la prelegerile populare, își petrece ostentativ în odaia vecină, uitând faptul, că păcat strigător la cer săvârșește cel ce pune bețe în roate, când e vorba de ridicarea unui neam. O adevărată pacoste pentru națiune! Oare nu e de ajuns și în Gârbău paguba, ce o suferă biserica prin ravagiile cauzate de secta pocăiților (în număr de 60), ne mai trebuie și coada de topor în sânul intelectualilor noștri?

Conferențiarul de astădată a fost st. fil. A. Demian, care în prelegerea-i presărată cu citate alese din poezia populară a întretinut pe ascultători mai bine de o oră, vorbindu-le despre condițiile elementare de sănătate, ca îmbrăcăminte, hrană, băuturi etc. și indemnându-i la o viață strict românească. Semnificativ e, că nu i s'a permis a recita ceva din poezii noștri, numele lui Goga par'că a fost oleu pe foc pentru bietul reprezentant al stă-

pânirei! — Proiecțiunile cu schiopicul le-a arătat stud. med. C. Muntean. — Din cele auzite s'au convins tinerii noștri, că făclia deșteptării ar fi bine primită cât mai des în comuna amenințată. Sunt pe deplin convins, că tot atâția sorți de izbândă ar întâmpina universitarii în toate comunele!

Un eveniment vrednic de atențiune cronicarului e deosebita trecere de care s'au bucurat nu de mult două bucăți senzaționale în cinematografele de aici. E remarcabil în deosebi succesul filmului românesc „Războiul pentru independență”, în care atât chipurile grandioase de vitejie legendară, cât și neprețuitele melodii naționale, cântate de muzica militară, au asigurat fără îndoială triumful genului românesc. Jertfele aduse de statul român și Teatrul Național pentru eternizarea atât de plastică a acelor clipe de mândrie națională, merită toată recunoștința. Ireparabilă e pierderea celui ce n'a avut fericirea să respire puțin aerul de satisfacție națională, ce transpiră din fiecare scenă a filmului. Tot atât de cercetată, și viu comentată a fost sguitoarea dramă „Satana” asu „Tragedia omului”, jucată cu o măiestrie extraordinară de artiști italieni în Turino. Se zice, că filmul ar fi costat 12 milioane. O dramă mai senzațională în sensul bun al cuvântului nici că poate exista! Negociațiunile Satanei, mentorului tuturor relelor și triumful său față de neputincioasa fire omenească, aplicată veșnic spre păcat, trezește în suflete sentimente de o putere nebănuită. Rolul Satanei în Testamentul vechiu, T. Nou, Epoca medievală și modernă e o creațiune artistică de o valoare indiscutabilă. Clasice sunt apoi atâtea scene din viața Mântuitorului Isus Hristos; ceva mai plastic nu se poate.

Celor ce n'au văzut încă aceste capod'opere cinematografice, le recomand cu căldură, fiind sigur, că numai edifica sufleteste se poate cel ce se va așeza nitel în problemele de viață puse de aceste două creațiuni moderne succese.

Isbiteanul.

Reuniunea femeilor române din Arad și provincie.

„Reuniunea femeilor române din Arad și provincie” își va ține

adunarea generală

Duminecă, în 24 Februarie st. v. — 9 Martie st. n. a. c.*) la orele 3 după amiază, în localul Asociațiunii Arădane.

Invităm la această adunare pe toți membrii și binevoitorii Reuniunii.

Ordinea de zi:

1. Raportul comitetului despre activitatea sa.
2. Raportul casierei.
3. Censurarea socioților pe anul trecut.
4. Darea absolutoarelor și stabilirea bugetului viitor.
5. Inscrierea de membri noi.
6. Eventuale propuneri.

Arad, 12 (25 Februarie 1913.

Sofia V. Beleş,
presidentă.

Dr. Avram Sădean,
secretar.

*) Nu în 19 Martie st. n., cum s'a publicat greșit în numărul nostru de ieri. Red.

INFORMAȚIUNI

Arad, 27 Februarie 1913

Noul secretar mitropolitan gr. cat. din Blaj. Ni se scrie: În ședința consistorială dela 26 Februarie n. în locul fostului secretar mitropolitan d. *Jacob Popa*, numit vicar al Făgărașului, — a fost ales profesorul de teologie d. *Dr. Alexandru Nicolescu*. În locul dlui Dr. Nicolescu consistoriul a numit pe d. *Dr. Ioan Coltor*.

D. Gheorghe Popovici, ref, bisericesc în Arad a fost ales azi cu unanimitatea voturilor deputat sinodal în cercul electoral Vinga.

Sedință festivă la seminarul aradan. Societatea de lectură a studenților în teologie dela seminarul gr. or. român din Arad invită la „Sedința festivă”, ce se va ținea Duminecă în 17 Februarie (2 Martie) a. c., la orele 5 d. a. în sala festivă a seminarului, cu următorul program:

1. „Imn de D. D. Kiriak, cor sem. 2. „Religia și civilizația omenească”, disertație de Emilian Căpitan, stud. teol. c. II. 3. a) Fă-mă Doamne”, de T. Lugojan. b) „Hai leliță din cel sat” de G. Dima, cor. sem. 4. Fragment din „Despot Vodă”, de V. Alexandri, decl. de Gheorghe Morariu, stud. teol. c. I. 5. „Cântece românești”, de A. Segues, orchestra sem. 6. „Fluturul” de I. Mureșian, cor sem. 7. „Lenore de Bürger, trad. de St. O. Iosif, decl. de Augustin Vancea, stud. teol. c. I. 8. „Stâng-drept”, de A. Teodorescu, cor sem. — Arad, la 14 (27) Februarie 1913, Aurel Sebeșan vice-președinte Emilian Căpitan secretar.

Dela Românii din Turcia-europeana. Sub acest titlu a apărut în București un foarte interesant studiu etnic și statistic asupra Aromânilor din Turcia-europeana, cu aproape 100 de gravuri și a hartă etnografică, — d. Ioan Niștescu. Prețul 10 lei. De vânzare la „*Librăria Tribunei*”, Arad, str. Deák Ferencz, Nr. 20.

Una miele coroane pentru legatul Dr. Ioan Borcia. În ședința din urmă a comitetului reuniunii meseriașilor sibieni, prezidentul ei, d. Tordășianu, a comunicat scrisoarea redacțiunii ziarului „*Gezeta Transilvaniei*” din Brașov, conform căreia este vestit, că la numita redacțiune s'a depus o donațiune de 1000 (una mie cor.) din partea unui binefăcător al meseriașilor noștri, care dorește să rămână necunoscut, cu scopul de a fi sprijiniți băieții mai săraci aplicați la meserii din comuna Săliște. Cum donatorul anonim n'a pus nici o condiție și comitetul reuniunii poate dispune după bună chibzuire asupra distribuirii ajutoarelor în scopul indicat, comitetul luând cu multă bucurie act de acest dar generos și neașteptat și votând mulțumită tuturor factorilor cari au contribuit pe această cale la întărirea noastră, a decis că suma de o mie de coroane să fie adăogată la „Legatul Dr. Ioan Borcia pentru ajutorarea copiilor din Săliște, aplicați la meserii” al „Fondului episcopal Nicolae Popea pentru masa învățăceilor meseriași.” Acest legat, asemenea celorlalte fonduri și legate ale numitei reuniuni, nu se va activa până va ajunge la suma de cor. 5000, când 20% din venite se vor capitaliza, iar 80% se vor folosi la ajutorarea învățăceilor din Săliște aplicați la meserii, fie cu îmbrăcăminte, cu bani de școală, cu taxele pentru spital, pentru spălat, etc. fie cu susținerea, când masa învățăceilor se va alcătui, la 5000 cor., reuniunea ca și în trecut va îmbrăca și va ajuta după putință la Crăciun și la alte ocazii binevenite și învățăcei originari din Săliște. În legătură s'a luat nouă hotărâre, ca comitetul să apeleze la oficiile parohiale și la alte așezăminte în comunele din cari reuniunea are legate, să adune din prilejul postului S. Paști ajutoare bănești în scopul sporirii legatelor.

Margit-Viora

CRÈME
POUDRE.
SĂPUN.

Nestricătoare. depățează de pe față piatrui și totfelul de neurăne. — Prețul 1 cor. 60 fl.

De vânzare numai la: **BRAUN ERNO** farmacie la „*Sfta TREIME*”, *Timișoara-Iosefin str. Bam 7*

In contra tăciunelui de găru.

Cel mai bun mijloc

O dosă 40 fl., care ajunge la 100 klgr. grâu.

Praf pentru porci,

care promovează îngrășarea

1 cutie 70 fl
1/2 Klgr. 1 cor. 50
1 2 „ 50 ”

De vânzare numai la: **BRAUN ERNO** farmacie la „*Sfta TREIME*”, *Timișoara-Iosefin str. Bam 7*

Delegațiunea aromână în audiență la primul ministru Lukács. Din Budapesta ni se scrie: Delegațiunea aromână sosită în capitală a cerut audiență la primul ministru Lukács în legătură cu noile așezări din Balcani. Lukács a fost rugat ca prin influința sa și a guvernului său să ia apărarea intereselor naționale ale Cuțovlahilor. Delegațiunea e compusă din d. prof. universitari Dr. Iuliu Valaroi, Dr. Gheorghe Murnu, și d. director al universității române din Constantinoopol; a fost condusă de d. Augustin Paul, secretarul consulatului român din Budapesta. Prim ministru Lukács s'a întreținut multă vreme cu membrii delegațiunii promițându-le ajutorul.

Fidanțați. Iduca Venter din Topa de Criș și Gavril Pop din Șeitin fidanțați.

Apel. Subscriși ne-am dat toată osteneala ca să înființăm în comuna noastră frunțasă Ciuhici (Tyukó) o agență a Asociațiunii p. lit. și cult. pop. român și neavând mijloacele necesare pentru a înființa ce ar fi mai de lipsă pentru poporul nostru adecă „bibliotecă populară” venim pe această cale a apela la inimile nobile și iubitoare de neam îndeosebi către scriitorii noștri de aici și dincolo, ca să ne sprijinească întru înființarea bibliotecii trimițându-ne cărți. — Pentru darurile incuse vom aduce mulțămite publice. — Ciuhici cottul Căraș-Severin, în 23 Februarie 1913. Emanoil Ciulei, preot și preș. agenției. Dimtrie Zgribeanu, inv. și not. agenției.

„Telegraful Român” are în nrul de azi detalii cu totul opuse adevărului despre uciderea țaranului din Ogradena Lazar Sârbu. Noi am avut amănunțimile demne de absolută credință comunicate de către un martor ocular. Astfel de „fapte” trebuiesc prinse în toată realitatea strigătoare cum s'au petrecut.

Reuniunea de înmormântare din districtul protopesc gr. cat. al Sibilului și-a ținut a IV. adunare generală Duminecă în 2 Faur 1913, în sala școlii gr. cat. din Sibiu, sub prezidiul dlui Iuliu Bărdossy inspector reg. școl. i. r.

Aceasta reuniune întemeiată de 3 ani împliniți, după cum ne arată cifrele membrilor înscrși de 1354, a făcut frumoase înaintări, dovadă că însemnătatea ei de binefacere pătrunde tot mai tare în sânul poporului nostru. La înființarea ei, aici între diferite însoțiri de felul acesta ni se împărea întreprinderea cam cetezătoare, dar prin stăruința și hărnicia conducătorilor de azi am ajuns în prezent la un progres îmbucurător, înscriindu-se în anul espirat ca membrii noi 275, reuniunea funcționează acum cu 4 secții complete. Intratele în anul espirat 1912 conform rațiocinului prezentat de casarul reuniunii Romul Botezan inv. și cenzurat prin bărbați de încredere au fost de 11687 cor. 90 fil. cazuri de moarte au fost în toate 4, secțiile 70, după cari s'au plătit moștenitorilor legali suma de 8107 cor. sumă destul de considerabilă dată aceluia, cari și-au putut împlini datorințele față cu cei răposați între împrejurările crizei de bani ale anului.

Cu 31 Decemvrie 1912 reuniunea avea un fond de ajutorare de 6642 cor. 94 fil. depuse la „Albina” din Sibiu și 1029.84 la „Patria” din Blaj. Averea totală a reuniunii se ridică la peste 15.000 cor.

Intre hotărârile acestei adunări e de remarcat propunerea membrului direcțiunii Nicol. Togan prot. care pretinde, ca consiliul direcțional să țină ședință în fiecare prătr de an ca cu atât mai mult să se arete interesul față cu reuniunea și afacerile ei. — Rap.

Dela cercul militar român. Din București ni se scrie: Marți seara d. locot-colonel *Coandă* din reg. 4 Ilfov Nr. 21, a ținut la cercul militar o interesantă conferință. Subiectul conferinței a fost: o privire generală asupra statelor balcanice. Conferențiarul a desvoltat subiectul conferinței sale din punct de vedere etnic genealogic și militar. Printr'o expunere foarte documentată justificată prin studii personale, extrase din cei mai competenți și afirmați scriitori conferențiarul a ținut încordată atenția auditorului aproape 2 ore.

După ce analizează și pătrunde în etnologia diferitelor popoare, cari trăiesc în peninsula balcanică, redând oglinda reală dela obârșie până astăzi, trece la fazele războiului, dând date

precise asupra situației trupelor aliate și a Turcilor. Discută apoi forțele beligeranților, asediul cetăților întărite, forța armată, modul de organizare, luptele ce au avut loc, face paralelismul între combatanți și modul de concepție al planurilor de luptă, sfârșit printr'o frumoasă perorație, descriind gândurile ascunse ale Bulgarilor, spunând că au început războiul cu un plan și sfârșesc acum având gânduri de cucerire.

Conferențiarul se ocupă de cererile României relativ la Silistra și spune că *astăzi țara noastră poate pune pe picior de războiu 500 mii de oameni cu 1000 guri de foc.*

Ultimele cuvinte ale conferențiarului au fost urmate de aplauze nesfârșite. Numerosul public din sală a felicitat călduros pe distinsul ofițer.

Tulburările din Mexic. Se anunță din New-York, că o intervenție a Statelor-Unite în Mexic este inevitabilă. Guvernul american nu este dispus să recurgă la această măsură, totuși puterile europene îl vor forța să intervină de urgență deoarece străinii se află în mare pericol. Președintele Taft a hotărât să trimită armata la graniță. Divizia a doua de cavalerie a primit ordin de mobilizare. Ministrul de război și Wood șeful statului major au înaintat președintelui un plan de mobilizare prin care să fie chemată sub arme și miliția. Statele-Unite vor trimite în Mexic 100.000 soldați.

Washington. — Secretarul general dela război a ordonat mobilizarea unei divizii de cavalerie care va pleca la Galveston în caz de nevoie.

Anvers. — Mai mulți comercianți de aci au primit telegrame din Mexic prin care se spune că acolo domnește o completă anarhie și europenii se refugiază în porturi. Luptele continuă în toate părțile.

El-Paso. — Federalii au împușcat lângă Jaurez pe voluntarii cari s'au răscolit, ca protestare în contra omorului lui Madero.

New-York. — În urma intervenției guvernului american președintele Mexicului, Huerta, a consimțit ca corpurile lui Madero și Juarez să fie predate familiilor lor. Guvernul englez a declarat că nu va recunoaște noul guvern mexican până nu va primi explicațiuni asupra asasinării fraților Madero.

ECONOMIE.

Spre Orient.

Deocamdată nu-i vorba de noi, Români din Transilvania și Ungaria. Nici de compatrioții noștri unguri. E vorba de frații din Regat.

În *Foia de informațiuni comerciale*, redactată de ministerul industriei și comerțului din România, de un timp încoace, ni se dă prilej să ceterim dese anunțuri de felul următoarelor:

Firma Weber et Co. din Beirut dorește să intre în relațiuni de afaceri cu case românești exportatoare de mari cantități de *semințe de bostan*.

— Firma F. Dahdah din Alexandria (Siria) dorește să intre în relațiuni cu case din România, exportatoare de *zahăr, săpun, luminări și cuie*.

— Firma Schnep et Co. din Alep (Siria) dorește să intre în relațiuni de afaceri cu case românești exportatoare de *fâină*.

— Firma Michel G. Sades din Alexandrette (Siria), dorește să intre în relațiuni de afaceri cu case românești exportatoare de *fâină*.

Și așa mai departe. Aletele doresc legume, lemne, diferite seminte, scânduri, lemne de construcție, abale, șaiacuri, cașcavaluri, petrol etc.

Siria și Palestina fiind țări agricole, s'ar crede că producțiunea indigenă de grâu ar fi îndestulătoare pentru acoperirea consumațiunii interne. Totuși nu este așa și atașatul comercial al României pentru Siria și Palestina, dl D. *Gociu*, actualmente în Beirut, ne dă explicația acestui paradox. (*Foia de informațiuni comerciale* a ministerului din București, 1913 pag. 60). Calitatea făinurilor indigene este inferioară calității făinurilor rusești, românești, bulgărești. Astfel făinurile românești au început a fi introduse și apreciate și ele, pe diferitele piețe mari din aceste țări.

În special Beirut, unde comunicațiunea zilnică se socotește aproximativ la 500 saci, din cari 200 se importează, constituie un dețuseu însemnat pentru făina românească.

Dintre marile mori din România sunt repre-

zentate pe această piață: Societatea anon. „Făina” din București. Frații George Fuerea, Slobozia? Gabriel Violatos, Brăila. *Galiatzatos* Frères et Co. Brăila. A. Verona, Brăila. Moara „Steaua” Galați.

Prin Beirut se introduce, de asemenea, și o parte din făina importată pentru Damasc, Alep, mutesariflicul Libanului etc.

„Făina românească — zice dl *Gociu* — constituie unul din articolele principale pentru comerțul român de export în Orient, unde se bucură de un frumos renume”. Aceasta se atribuie fabricanților și exportatorilor din România, ajutați în special de linia de transport a serviciului maritim român, care însă trebuie să stabilească legături directe mai bune cu coasta Siriei. Transportul prin transbordare pe vase străine cauzează cheltuieli și pierderi. Serviciul direct de vapoare prezentă mare avantaj pentru transportul făinei. Prin transportare directă, marfa sosește în cea mai bună stare. Prin transbordare sacii se deteriorează, făina se risipește și se strică.

Alt articol, întrebuințat pe o scară foarte întinsă, în Siria și Palestina, este *pielea de tâlpă*, care asemenea se poate exporta din România.

Importul anual în Beirut este de vre-o 9000 baloturi, din cari trei sferturi provine din Franța. O bună parte din acest import trece la Damasc și împrejurimi.

Făina importă deasemenea mari cantități pentru consumul propriu și cererile din Ierusalim.

Cele mai bune calități sunt pieile provenite din Franța, tăbăcite încet prin diferite soluțiuni de acid tanic și bătute bine.

Înainte vreme exporta și Austria, dar acum a trebuit să sisteze. Pieile de aici sunt tăbăcite prin tanare rapidă și bătute slab, încât se coasă anevoie și creapă repede.

În România, pe cât știu, încă este introdus sistemul francez de tăbăcire. Afară de aceea, sunt multe piei de vacă, tocmai ce se caută mai tare în Siria.

Ar fi deci indicat exportul de intensiv și al acestui articol, care nu este supus schimbărilor și modei. Și în adevăr, s'au făcut propuneri mai multor firme din România să încerce acest export, ceea ce se face.

Terminându-se actualul război balcanic, atât de păgubitor pentru interesele economice ale României, Direcțiunea Serviciului Maritim Român va lua în studiu chestiunea legăturii directe dintre porturile românești și cele siriene. Un serviciu regulat, direct și complet de două cargoboturi, va deservi la fiecare 15—20 zile coasta Siriei.

Până atunci recomandăm și din partea priecătorilor și exportatorilor români din Regat, să-și îndrepte privirile către Orient, unde vor găsi cu timpul excelente dețuseuri pentru produsele lor.

Felicităm în același timp pe dl *Gociu*, care cu atâta interes își împlinește misiunea de atașat comercial, nizuindu-se să stabilească legături trainice, de folos nediscutabil, pentru progresul economic al țării, care ne interesează și pe noi mai mult decât chiar și Mongolia.

Gavril. Todica.

Adunarea generală a băncii „Murășana”. Ni se scrie: Banca aceasta a fost înființată în 1911 și e singurul nostru razim economic în Maramurăș. Înființarea ei s'a încercat încă la 1891, când vicarul Bud întovărășit de o seamă de protopopi: P. Pop, V. Dan, sel. și părtinit de frunțarii noștri B. Jurca, L. Man lansase întâiul apel pentru înființarea ei. Dar au trebuit să treacă douăzeci de ani până când, mulțămită stăruinței avocatului Dr. T. Doros, s'a făcut faptă gândul bătrânilor noștri.

În 25 Faur adunatu-s'au ummașii lui Dragoș, protopopi, preoți, țărani frunțarii la cea dintâi adunare, la prima bancă românească din părțile lor, în Sighetul Marmăției.

Vorbele frunțariiului președinte S. Balea cari vestesc un profit curat de peste 26.000 coroane, mulțămită zelului neobosit al directorului Dr. O. Mariș, întăresc speranța că Maramurășenii vor fi vrednici urmași ai voievozilor lor.

Cu Dumnezeu înainte spre isbânzi din ce în ce mai mari!

Correspondent.

Redactor responsabil: Constantin Savu.

Un candidat de advocat
cu praxă află aplicare la
Dr. Desideriu Fülepp, avocat.
Fu 907 Vajdahunyad.

Gustați Ba 116—280
Berea SLEPING-car
din fabrica „Bragadiru“.

ANUNȚ.

Se caută un vior cu școală pentru una vie
10 Hectare p-ntru România județul Prahovia.
Viorul de preferat familist să adreseze ofer-
tele la adm. ziarului. Di 729

IN ATENȚIA POMICULTORILOR !

Ofer altoi de pruni bosniaci ca „Balkanska Caric” (Regina balcanului) și „Kraljica Bosne” (Regina Bosniei). — Altoiu de 2—3 ani cu coroană admirabilă e cel mai bun din diferitele soiuri de pruni. Poama e foarte mare, excepțional de dulce și foarte gustoasă. Se coace spre sfârșitul lui August, când se poate folosi ca deesert, pentru uscat, la fabricarea tuiceii și a șligo-
vițului. — Prunii mei nu sufer de căderea frunzelor, (Polystigma rubrum) ca de regulă alte soiuri la cari în mijlocul veri cade frunza, pricinuind stricarea poamei. Acest soi a fost premiat în diferite rânduri, cu premiul întâi din partea guvernului. A fost premiat la expoziția milenară din Budapesta 1896 și la expoziția din Viena 1897 cu medalie de aur, la expoziția internațională din Paris 1900 cu medalie de argint și în fine la expoziția regiolară din Bosnia și Herțegovina ținută la Sarajevo iarăș cu medalie de aur. — Pentru calitatea prunilor garantez **Sava T Kojdic**, mare proprietar în Breška, Bosnia. (K 849)

DIAMANT FERENCZ
electrician, magazin de candelabre Arad, str.
Deák-Ferencz nr. 7. (Di 336—41).

Caut
un candidat de advocat
Doritorii să se adreseze mie.
Dr. Șerban de Voila
advocat
Făgăraș
(Se 865—4)

MINISTERUL FINANTELOR
Direcțiunea Contabilității Generale a Statului
și a Datoriilor Publice.
Datoria Publică.

Nr. 179847

6 Februarie 1913

PUBLICAȚIUNE

A 38-a tragere la sorți a titlurilor de rentă 5%, amortibilă din 1894, împrumutul de Lei 6.500.000 se va efectua în ziua de 1/14 Martie 1913, la ora 10 dimineața în sala specială a Ministerului Finanțelor, conform dispozițiilor stabilite prin regulamentul publicat în „Monitorul Oficial” Nr. 245 din 7 Februarie 1906

La această tragere se vor amortiza titluri pentru o valoare nominală de Lei 52.000 în proporția următoare:

5	titluri à 5000 lei	25.000 lei
54	” ” 500 ”	27.000 ”

59 titluri p. o valoare nom. de 52.000
Publicul este rugat a asista la tragere.

Directorul Contabilității Gen-
a Statului și a Datoriilor Publice.
D. Petrovici.

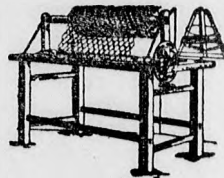
1 CUTIE (Pl. 301—100)

cu 200 hârtii de scrisori, de pânză, și plicuri cu căptușeală de hârtie satinată

3 COROAONE

De vânzare la librăria și papetăria
PICHLER SANDOR
ARAD, piața Szabadság, nr. 1.

Cele mai ex-
celente instru-
mente pentru
săparea de

fântâni arteziene le pregătește
și expediază

Várady Lajos,

fabrică de instrumente

Hódmezővásárhely,

VI, Ferencz-utca.

Nu trebuie să anteprenori; domeniile, co-
munele, singuraticii: singuri pot face să-
parea cu instrumentele mele.

Primlucrător mijlocesc.

**Recomand și mașini pen-
tru impletitul de sîrmă.**

Catalog de prețuri trimis gratis și franco.

Premiat la 6 expoziții.

Correspondență în limba maghiară, eventual germană.
Va 47—50

Bereczky Zoltán

atelier de croitorie pentru domni
Cluj—Kolozsvar. In colțul străzilor
Unió și Rozsa. —

Magazin permanent
de materii din țară și
străinătate pentru
toate sezoanele. Co-
mandele din provincie
se execută prompt.
E suficient a se tri-
mite o haină croită
:: bine ::

(Be 157—60)

FOLOSEȘTE DOAMNĂ**„CREMA MARGIT” a lui FÖLDES**

CA FAȚA SĂ-ȚI FIE CURATĂ, TINĂRĂ ȘI PLĂCUTĂ

„Crema-Margit” este materia cea mai plăcută de înfrumșetare a doamnelor din elită și este cunoscută în toată lumea. Putere neântrecută, stă în compunerea ei norocoasă, pielea o întinereste și rezultat favorabil se poate vedea în decurs de câteva ore.

Deoarece „Crema-Margit” o imitează și falsifică, Vă rugăm a cere numai în cutii închise cu marca orginală, pentru că numai pentru aceia își ia orice răspundere fabricantul.

„Crema-Margit” e nesticăcioasă, nu conține untură, compoziție neamestecată care în străinătate a produs mare senzație.

Prețul 1 cor. ◀ Săpun Margit 70 fil. ▶ Pudra Margit 1.20 cor.

FABRICA:

Laboratoriul lui Földes Kelemen în Arad.

În atențiunea senatelor școlare!

Distins de către camera comercială și in-
dustrială din DOBREȚIN.

KASZÁS GYÖRGY

ATELIER DE TINICHERIE PENTRU
ZIDIRI ȘI LUCRĂRI DE ARTĂ

NYIREGYHÁZA str. Debrecen 7.

Oferă rezervoarii de apă pentru sălile de
învățământ. Din ținc, cu picioare, 2—2
buc. vase smălțuite de băut și o tasă
pentru pahare.

Catalog de prețuri gratis

Correspondență în limba maghiară și
germană. (Ka 479)

Urmașii lui SÖCS F. LAJOS**MINORITS și KINDA**

salon de croitorie pentru bărbați.

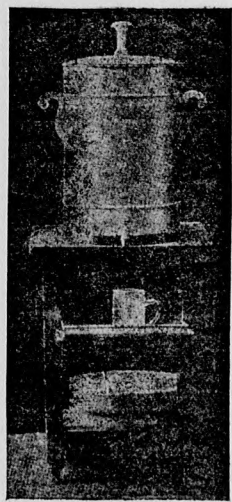
DÉVA, Fötér.

Avantajele hainelor comandate din materiile bogatului
nostru asortiment de materii din străinătate.

Croiu excelent. Esecuție elegantă. Prețuri moderate.
Execuție promptă și conștiințioasă.

Pentru comenzile din provincie, pentru 4 rânduri de haine,
la dorință, mergem pe cheltuiala proprie la fața locului.

(Mi 742)

Voiți să faceți
Comandați h

Ilie
LUGOJ, st

Unde se preg
pentru bărbați
pardesiuri, pa
bune stoffe e

Grat

Szentgy

Rosté

BUD

Vis-a-vis de g

Catalog d

— rul, R

(Si 4—40)

se pot cu

plo

la fabrica Gu

de ploiere

Voiți să faceți economie de bani la cumpărările de haine?
Comandați haine la atelierul de croitorie
pentru domni a lui

Ilie Nișulescu
LUGOJ, strada Timișorii n-rul 28.

(63-037 IN)

Unde se pregătesc cele mai moderne haine
pentru bărbați și băieți, tot felul de costume,
pardesiuri, paltoane, și a. m. din cele mai
bune stoffe englezești cu prețuri moderate.

Gratis

nu, dar pentru prețuri
foarte ieftine poți să
cumperi cele mai bune
orologe, orologe cu
pendul, de părete și
deșteptătoare, precum și
bijuterii de aur și argint
și articile optice la

Szentgyörgyi Gy. Gyula
orologier

Sátmar — Szatmár,
str. Atilla nr. 1.

Pentru orice fel de
reparații și cumpărări
de orologe ofer ga-
ranță.

„MUNTEANA” societate de credit și păstrare pe acții în Aranyosbánya.
(sub liquidare.)

CONVOCARE.

Domnii acționari ai societății de credit și păstrare pe acții „MUNTEANA” sub liquidare prin aceasta se invită la
adunare generală,
care se va ține în 8 Martie 1913 st. n. la 11 ore în Aranyosbánya eventual în lipsa numărului recerut de acționari
în 15 Martie a. s. cu programul statorit în acest convocator

OBIECȚELE :

1. Deschiderea adunării, constituirea și constatarea acționarilor prezenți.
 2. Rapoartele liquidatorilor și comitetului de reviziune.
 3. Pertractarea bilanțului.
 4. Alegerea comitetului de reviziune și
 5. Alegerea alor doi acționari pentru verificarea procesului verbal.
- P. T. acționari sunt poștiți a participa la adunare în persoană sau prin plenipotențiat și așa depune acțiunile even-
tual dovezile de plenipotență la cassa până la deschiderea adunării.
Aranyosbánya, în 10 Februarie 1913. st. n. DIRECȚIUNEA.

CONTUL BILANȚ — MÉRLEG SZÁMLA.

ACTIVA — VAGYON.		Cor.	f.	PASIVA — TEHER.		Cor.	f.
Cassa — Pénztár		9	87	Capital social — Részvénytőke		44	560
Cambii escontate — Leszámitolt váltók		37	83	Fondul de rezervă — Tartalék alap		24	52
Spese de fondare — Alapítási költségek		250	50	Depuneri — Betétek		119	9
Obligațiuni — Kötvények		411	40	Depozite — Letétek			4
Interese restante — Késedelmi kamatok		1231	0				
Mobilier — Felszerelés		23	40				
Spese procesuale antic. — Előlegezett perköltségek		7007	9				
Realități și vadii — Ingatlanok és bányapénz		8274	63				
Debitori — Adósok		4395	80				
Eșite — Kiadások:							
Dare — Állami adó		151	20				
Spese — Költségek		96	72				
		58	935	66		58	935

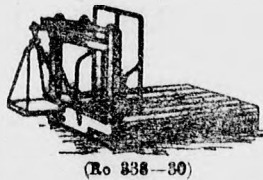
Aranyosbánya, în 31 Decembrie 1912. — Aranyosbánya, 1912 December hó 31-én.

Direcțiunea societății „Munteana” ca liquidatoare. — „Munteana” hitelintézet igazgatója mint felszámoló.
 Todorean Miklós s. k. Sír Iános s. k.
 Catana Simion s. k. Bumbuș Vasile s. k. Panța Filimon s. k. Lázár György s. k.
COMITETUL DE SUPRAVEGHIERE — A FELÜGYELŐ BIZOTTSÁG.
 S'au revăzut și aflat în consonanță cu cârțile purtate în regulă — Megvizsgáltattott s a rendben vezetett könyvek-
 kel helyesnek találattott.
 Czif Sofronius s. k. Vasile Ioaniciu s. k. Mihail Gája s. k.

Peed. în anul 1932.

Rostély György urmașul lui Ziska
BUDAPEST, VI., Eötvös-u. nr. 51.

Viz-à-viz de gara de nord. Comunicație cu tramvaiul electric din orice parte.

(No 838-30)

Articile pentru feuri, fabrică de cân-
tare pentru cereale și de balansuri
centimale. Liferantul bursei de ce-
— reale și efecte din Budapesta. —

Reparațiile se execută
ieftin și prompt.

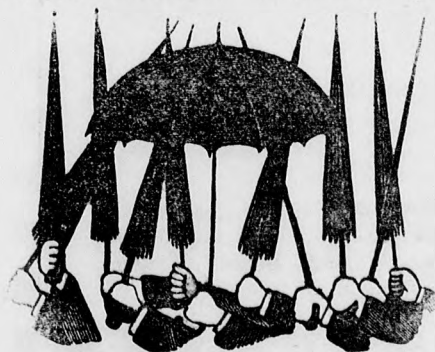

Catalog de prețuri, cu provocare la zia-
— rul „Românul”, se trimite gratis. —

(Si 4-40)

Unde

se pot cumpăra cele mai bune și elegante
plăciere? numai
la fabrica **Gustav Schmidt,** SIBIU Piața-mare
de plăciere în palatul Bodencredit

se pot afla noutățile cele
mai moderne

En-tout-cas

și

plăciere

pentru dame și bărbați
în executare perfectă și
estetică, de calitate cea
mai bună cu pre-
țurile cele
mai ieftine.

Bencsik Zsigmond în DEVA

Oferă: **Ghete americane și franceze** cusute cu mâna
în atelierul propriu precum și **ghete gata,** format modern
pentru bărbați femei și copii. **Gal-
loși, ghete comode și pentru
gimnastică.** Mare magazin de gume
renumite de Sullivan pentru tocuri
la ghete și creme excelente. Ghete
pentru picioare neregulate și bol-
nave le pregătesc după măsură.

La comanda din
provincie este destul
a se trimite o gheată
folosită. — Serviciu
:: prompt ::

Be 318

Prima fabrică de instrumente muzicale a lui

Babos Béla

SIBIU Bulevardul mic (Kleine
Ring) nr. 24.

Depozit bogat, și foarte bine sortat de violini artistice noi și
vechi și pentru școală, citeră, clarinete și instrumente de
sufiat, harmonice și părți de instrumente etc.

Gramafone și plăci asortiment bogat

Corzi (strune) din străinătate cu ton curat pe lângă garanță.

Reparațiile se execută conștiincios și artistic.

[Ba 93]

Atelier pentru fotografii artistice.

Eugen Lippert

Bietrița, Kleiner Ring nr. 5.

Cel mai bun și mai elegant atelier în localitate.

Execută portrete, grupuri de familie, societăți și alte grupuri. Tablouri.

Specialități:

Fotografierea copiilor. — Inmărimi.

Portrete executate pe hârtii moderne și elegante. — Fotografii pe porțelan.

Semi-email.

Tablouri durabile. — Prețuri moderate.

Un milion altoi de vițe

din soiurile cele mai distinse pentru vin și masă. — Viță americană cu și fără rădăcină și ochiuri pentru altoi din toate soiurilor se află de vânzare la pepinăria Domnului românesc din Băbâlna lângă Orăștie a cărui proprietar e Dr. Aurel Vlad.

Fiind pepinăria noastră bine îngrijită n'a fost ataca de peronosporă, altoii sunt foarte frumoși și dezvoltăți la perfecție.

Pentru vița liberată din pepinăria noastră, garantăm că soiurile sunt curate după cum sunt notate în catalog.

Fie care viticultor și proprietar de vițe să se adreseze cu toată încrederea pentru altoi de viță trebuincioși la jos semnata administrație fiind asigurat că vor fi serviți conștiincios, solid și prompt.

La cerere să trimită gratis și franco catalogul despre altoi de vițe cu prețuri și cu îndrumări practice pentru plantarea și lucrarea nouelor vițe.

Se primesc băieți de români la cursurile practice pentru altoi, de viță. Condițiile de primire la cerere se vor trimite.

Administrația „Domeniului din Băbâlna”

(A 539) Băbâlna (n. p. Szászváros).

Magazin de lucruri de mână pen. femei de decoruri
lucrate cu mână. — Tipar de lux și atelier de desen.

KELLNER ZOLTAN

Timișoara-Cetate (Temesvár-Belváros), Strada Mercy (Casa Galg.) 11.

Mare asortiment de cele mai moderne perdele, bomfemme, storuri, vitrage.

Bomfemme — — — — — de la 10 cer. în sus.

Vitrage — — — — — „ 1 ” „ ”

Perdele de pânză — — — — — „ 18 ” „ ”

Totfelul de fugare începute, terminate, brodate și desenate, milieuri, perine. ::
:: velințe acoperitoare pentru pianuri, cimbale și scaune cu leagăn. ::

:: Mare asortiment de covoare de Smirna și de pierne. ::

(Ke 145-39)

Capital social Cor. 1.200.000.

Telefon nr. 158.

Post sporocasa ung. 29,349.

Banca generală de asigurare

societate pe acții în
Sibiu — Nagyszeben.

este prima bancă de asigurare românească, înființată de Institutele financiare (băncile) române din Transilvania și Ungaria.

Prezidentul direcțiunii:

PARTENIU COSMA, DIR. EXECUTIV AL „ALBINEI” și PREZIDENTUL „SOLIDARITĂȚII”.

„Banca generală de asigurare” face tot felul de asigurări, ca asigurări contra focului și asigurări asupra vieții în toate combinațiunile. Mai departe mijlocește: asigurări contra spargerilor, contra accidentelor și contra grindinei.

Toate aceste asigurări „Banca generală de asigurare” le face în condițiile cele mai favorabile.

Asigurările se pot face prin orice bancă românească, precum și la agenții și bărbății de încredere ai societății. — Prospecte, tarife și informațiuni se dau gratis și imediat. — Persoanele cunoscute ca sovizitori buni și cu legături — pot fi primite ori când în serviciul societății.

„Banca generală de asigurare” dă informațiuni gratuite în orice afaceri de asigurare fără deosebire că aceste afaceri sunt făcute la ea sau la altă societate de asigurare.

Cel interesat să se adreseze cu încredere la:

„Banca generală de asigurare” DIRECTIUNEA: SIBIU—NAGYSZELEN (CASA „ALBINA”),
AGENTURA PRINCIPALĂ PENTRU COMITATUL ARAD, BÉ-
KÉS, CSANÁD, BIHOR, TIMIȘ, TORONTÁL, CARAȘ-SEVERIN Arad str. Jozsefföherceg nr. 1 (lângă Banca „Victoria”).
(Ba 240-154) Telefon nr. 850

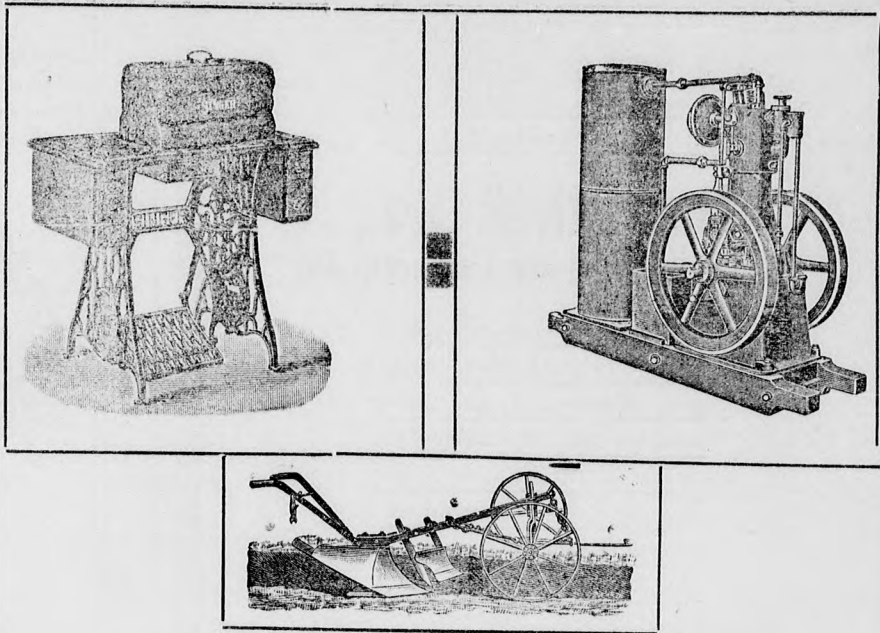
MAXIM I. VULCU

FABRICANT ȘI NEGUȚĂTOR DE MAȘINI

ARAD, Strada Fábrián László n-rul 5—6. Telefon nr. 608

Atrag atențiunea on. public asupra marelui meu magazin de totfelul de mașini agricole cum sunt: mașini de sămănat, treerată, pluguri grape, preșuri, și mori de struguri, mașini de cusut.

Mai departe reconstruez tot felul de Locomobile să umble singure.

INSTITUT DE CREDIT ȘI ECONOMII, MEDIAȘ (TAKARÉK ÉS HITELSZÖVETKEZET, MEDGYES).

ASIGURĂRI DE ECONOMII.

La INSTITUTUL DE CREDIT ȘI ECONOMII IN MEDIAȘ, pe lângă cotizație săptămânală de 1 cor. și o mică taxă supletoare

1000, adică una mie corcane

își poate asigura fiecare persoană între anii 20 și 60, cari după o prealabilă examinare medicală intră ca membru în despărțământul asigurărilor de economii. Plătirile taxelor se fac săptămânal. Aceste taxe se administrează ca depuneri de economii și se fructifică. Aceste taxe oricând se pot abține, în care caz în sensul regulamentului respectiv, taxele plătite se restituie. — Intrucât plătitorul și-a împlinit aceste îndatoriri regulat în decurs de 15 ani, la sfârșitul anului al 15-lea după o depunere săptămânală de

1 cor. — primește 1000, adică una mie coroane

iar după fiecare 1 cor. următoare, altă 1000 cor. în caz de moarte după 30 de zile.

Plătirea acestei sume scadentă cu prilejul morții, în sensul regulamentului respectiv, o asigură societatea de asigurare olandeză „DORDRECHT” (direcțiunea din Ungaria se află în Budapesta, V., str. Marokkai, nr. 2. Palatul propriu) iar efectuarea o îplinește

„Institutul de credit și economii” din Mediaș.

Cea mai mică taxă săptămânală este 1 cor., în schimbul căreia după 15 ani, sau în caz de moarte înainte de acest termen se asigură 1000 cor., cea mai mare taxă săptămânală este 50 cor. în schimb după termenul amintit se asigură 50.000 cor.

Deci, în schimbul plății unei neînsemnate taxe săptămânale fiecare i se îmbie prilej să economisească o sumă considerabilă și prin aceasta să-și creieze o eventuală viitoare bază de bunăstare, iar de altă parte în caz de moarte asigură existența urmașilor săi.

În baza acestor plăți institutul de credit acordă și împrumuturi.

Oricine și oricând poate intra ca membru, fără ca să plătească săptămânile scadente deja în decursul anului.

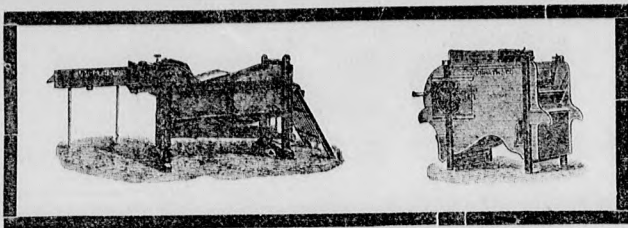
Femeile și bărbații plătesc asemenea taxe supletoare! — Cheltueli nu se compută!

Cei din provincie pot face plățile prin cercuri poștale, fără cheltueli. Explicări dă institutul totdeauna în orele oficiale.

Direcțiunea

„Institutului de credit și economii”—Takarék és hitelszövetkezet

Mediaș—Medgyes.

Mașine de treerat și vânturat

mânate cu mâna, maneje de
siguranță ori locomobile în
execuțiunea cea mai bună
și practică.

U 731

Umrath & Co., Budapest, Váci-körút numărul 60.

Construim: locomobile, locomotive
de treerat, prese pentru
paie, elevatori pentru paie,
maneje (göpluri), mașine de
treerat și curățit, mașine de
tăiat nutret, mașine de să-
mănat și secerat, prese de
struguri, pompe.

La cerere trimitem gratuit catalog ilustrat și oferte.

Correspondență românească

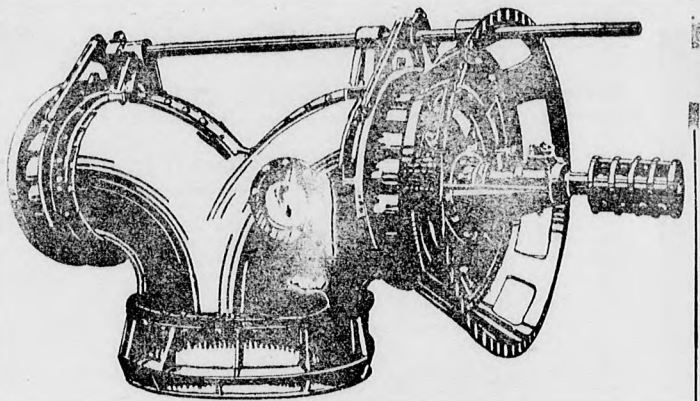
FRĂȚII SCHIEL

fabrică de mașini, stabilimente pentru
edificare de mori, turnătorie de fer în

BRAȘOV.

Cea mai mare fabrică de mașini din Ardeal.

efectuește stabilimente de turbine, motoare și loco-
mobile de ulei brut, „Corona”, mori mânate cu mo-
toare și apă, stabilimente electrice, stabilimente de
transmisiune, mașini de scărmanat și de tors lână.

FRANCIS-TURBINE

in cea mai bună și aprobată execuție și cu efect cel mai
mare și avantajos.

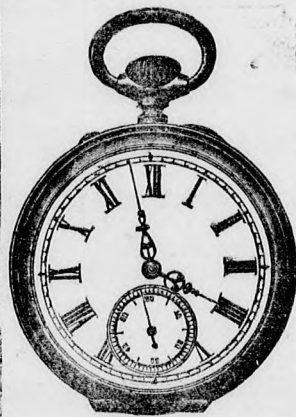
Si 50-60 III.

MAȘINI pentru industria cimentului.

Fabrică pentru țevi
de ciment, presă pen-
tru table de ciment
și aranjează fabrici
complete din ciment
Hazai fémlenez és cze-
mentgyári géngvár

BUDAPEST VI.,
Reiter Ferencz-u. 66.
TELEFON: 93-13.

Ha 140-120

Ha 14-104

Cele mai bune oroloage

cele mai solide și cele mai moderne

juvaericeale

atât pe bani gata, cât și în rate pe lângă che-
zărie de 10 ani și prețuri ieftine, livrează cea
mai bună prăvălie în această privință în întreaga Ungaria

Brauswetter János

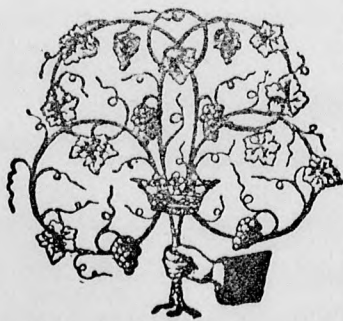
orologer în SZEGED

CATALOG CU 2000 CHIPURI SE TRIMITE GRATUIT.

Notă: că numai aceia vor primi catalogul gratuit cari îl cer cu provocare
la ziarul „Românul” (adecă scriu că a cetit anunțul în „Românul”). Corres-
pondențele se fac în limba maghiară, germană și franceză.

Pepinierele noastre pentru altoi de viță de vie

au fost și în anul acesta excepțional de frumoase scutite de

(Ro 576-15)

pernosperă, grindină și esun-
dări, fără larve de gândaci.

Cultivătorii de vii și economii
sunt invitați a cerceta altoii
noștri nobilitați de viță de vie.
Catalog de prețuri se trimite la
dorință.

Brüder Roth,
Mediaș-Medgyes.

S'a deschis

Bazarul de concurență dela teatru!

foarte bogat asortat cu
articlii ocazionali, cu
prețuri foarte ieftine.

Rog on. public să nu scape acest prilej:

==== Cumpărarea nu e obligatoare. ====